TGM

Utgitt av Oslo grafiske fagforening
Nummer 4 • desember 2013 • 98. årgang

TYPOGRAFISKE MEDDELELSER

Krisa på dørstokken – hva gjør vi?

Side 10

A-magasinet til Danmark

Side 12

Høyere utdanning eller svenneprøve?

Side 24

Leder

Demokrati og engasjement- ikke kontroll

I etterpåklokskapens klare lys har noen i sosialdemokratiet funnet ut at det var fagbevegelsen som ikke gjorde jobben i valgkampen. For egen fagforenings del var vi sammen med de andre avdelingene i Fellesforbundet denne gang veldig tidlig ute. Allerede før valgkampen startet skrev vi et innlegg i Magasinet hvor vi etterlyste saker som kunne mobilisere våre medlemmer.

Etter valget hadde vi, naturlig nok et nytt innlegg i forbundets medlemsblad. Der kunne vi slå fast at vi fikk ingen saker. Vi fikk ingen nye reformer, eller engasjement som kunne mobilisere fagbevegelsen. Vi fra fagbevegelsen tror ikke på analysene om regjeringsslitasje som forklaring på valgnederlaget. Like lite som valget i 2005 ble vunnet fordi folket var lei Bondevik. Valget i 2005 ble vunnet fordi folket, og spesielt fagbevegelsen var lei politikken til regjeringa til Bondevik. Og, ikke minst, fordi fagbevegelsen ble mobilisert til kamp både for egne rettigheter, og til at en alternativ politikk var mulig.

Selv om valget ble tapt vil peke på at verken når det gjelder arbeidsliv, skatt eller velferdsstaten, har våre medlemmer etterspurt mer høyrepolitikk.

Heller ikke krav om oppmykning av Arbeidsmiljøloven er blitt hørt i Fellesforbundet. Vi mener regjeringa og LO-ledelsens parole om ro i rekkene var feil. Vår erfaring er at engasjement er bra, spesielt kombinert med en selvstendig fagbevegelse. Vi beklager derfor at ledelsen i fagbevegelsen prioriterte ro i rekkene, og kontroll over organisasjonen framfor å mane til kamp.

Det vi trenger nå er en ledelsen i fagbevegelsen som ruster organisasjonen til kamp mot de angrepene vi vet kommer.

I tillegg må vi mobilisere for å ta tak i kravene som LO selv reiste på Kongressen; for faste ansettelser, mot sosial dumping, mot søndagsåpne butikker og en dugnad i boligpolitikken.

Og også, så vidt jeg husker, at norske arbeidslivsbestemmelser skulle ha forrang framfor EU-retten.

Forsidebildet viser Fellesforbundets kontorbygg på Lilletorget 1 ved Vaterland. Forbundet har besluttet å selge bygget, som trenger omfattende modernisering, og kanskje må rives. Forbundet håper å flytte tilbake til Grønland, og et nytt bygg.
Foto: Adolf Larsen

INNHOLD:

Side 3: Igm kurs
Side 4: Lærerik høstsamling.
Side 6: Innovative metoder og inspirasjon.
Side 8: Seier på Itella.
Side 10: Krisa på dørstokken - hva gjør vi?
Side 12: A-magasinet til Danmark.
Side 13: Dagspressens teknikkhistorie.
Side 14: Forbundet ut til medlemmene.
Side 15: Tariffoppgjøret 2014 - Lang prosess mot vårens eventyr.
Side 16: Bedriftsbesøk: Biri er oppe og går.
Side 18: Merkeutdeling 2013.
Side 20: Halvårsmøte.
Side 21: Bransjekonferanse for avis på Sørmarka.
Side 22: Støtteordning for deg som vil lære mer.
Side 24: Høyere utdanning enn svennebrev?
Side 26: Konkurransevridning og sponsing i EU.
Side 27: Kraftig kritikk mot Westerdals.
Side 28: Killies historiespalte - Mer fra forhandlingene i 1913.
Side 29: Trykkerstevne - Nytt fra byen og Nytt fra landet.
Side 30: Våre jubilanter og møtedager for Ogf's pensjonistgruppe i 2014.
Side 32: Ogf's juletrefest.

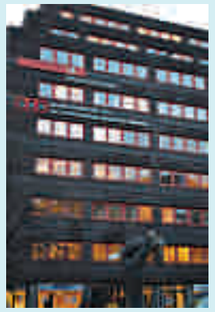

Nr. 4 - 2013

Fellesforbundet
Oslo grafiske fagforening
Avdeling 850

Medlemsblad for Fellesforbundet, avd. 850, Oslo grafiske fagforening. Utkom første gang i 1876.

Ansvarlig utgiver: Terje Fjellum

ANITA FRØLAND
Andvord Grafisk - anita.froland@andvord.no

EVA-LILL BEKKEVAD
LO Media - eva.lill@lomedia.no

LARS PENICK
lchri-pe@online.no

ADOLF LARSEN
adolf.larsen@fellesforbundet.org

DARIJA SAPOZENKOVA-HAUGE
daluzija@gmail.com

HJEMMESIDE:
www.fellesforbundet.no/avd850

FACEBOOK:
www.facebook.com/oslografisk

TRYKK: Andvord Grafisk as, et Staples selskap

Redaksjonen avsluttet 23. desember.

Når det gjelder stoff og eller andre henvendelser, ta kontakt med Adolf på mobil 975 27 464.

Hvordan lage interaktive dokumenter

Pågangen var stor, slik at det ble satt opp to gratiskurs i regi av Ogf og IGM. Dette er tydeligvis et tilbud medlemmene setter stor pris på.

Tekst: Kristin Mulleng Sezer
Foto: Terje Svensen

De to kursdagene ble satt opp mandag 21. oktober og tirsdag 5. november. Det var 20 deltakere påmeldt begge dagene. At det er populært er det ingen tvil om.

Terje Fjellum ønsket på vegne av Ogf deltakerne velkommen begge dagene. Deretter tok lærer på IGM, Merete Jåsund, over, og loset oss gjennom de tre timene kurset varte.

Etter ønske fra tidligere deltakere på tilsvarende kurs ble det også lagt inn en praktisk oppgave denne gangen.
Det var bare og sette i gang.

Kurshefte

Vi fikk utdelt et eget kurshefte, som tok utgangspunkt i et kurs som vanligvis varer 12 timer. IGM hadde tilpasset heftet, slik at det passet til de tre timene kurset vi deltok på skulle vare.

I InDesign kan du jobbe med dokumenter beregnet både til trykte og digitale medier. Man skal bare velge rett stilsett, og det var det interaktive (digitale) som var i fokus denne kvelden.

Innholdsfortegnelse

Oppgaven gikk ut på å lage en meny til en restaurant.

Det første vi skulle gjøre var å opprette en innholdsfortegnelse i menyen med lenker.

For å opprette en innholdsfortegnelse, er det viktig at du har brukt samme tekstmal på titlene gjennom hele dokumentet. Den viser alle de stedene der denne tekstmalen er brukt. For at lenkene skal fungere må man derfor være konsekvent på navngivning og bruk av maler.

Lenker

Hovedmenyen i denne oppgaven er delt inn i forretter, hovedretter, dessert osv. Man må opprette bokmerker for at lenkene skal fungere. Hver av bokmerkene må navngis slik at du skjønner hva som er lenket til hva, slik at du havner på den siden du vil.

Lærer på Igm, Merete Jåsund (bildet), lærer oss hvordan vi skal lage interaktive dokumenter.

Skal bokmerkene være synlig, må du eksportere filen til pdf.

Lenker kan brukes til å navigere til eksterne nettsider, til andre dokumenter, e-post program eller til å hoppe til en bestemt side eller et bestemt sted i dokumentet.

Sideoverganger

Hvis du vil lage dekorative effekter på sideoverganger i dokumentet, bruker du Page Transitions i InDesign.

Dette kan enklere forklares med at du får en glidende overgang når du blar i dokumentet. Det er mange måter og lage slike effekter på.

En av dem er Page Curl, den lar deg bla gjennom dokumentet som om du fysisk blar i en trykksak. Du må markere alle sidene i dokumentet som du vil ha overganger på.

For å sjekke om det fungerer slik du vil at det skal fungere, må du eksportere sidene. Filen vil da åpne seg i nettleseren.

Knapper

Pilene som skal ligge på alle sidene er det lurt å plassere i maldokumentet, da slipper du å plassere dem manuelt på alle sidene.

De må defineres som knapper for at de skal fungere. Så du må bestemme hvilken vei du skal navigere i dokumentet og navngi kanppene deretter. For eksempel «til første siden» eller «en side frem».

Tiden ble også knapp, så vi fikk dessverre ikke tid til å gjøre alle oppgavene. Men alle deltakerne synes det var viktigere at læreren viste oss tips og triks. På den måten fikk vi med oss flere tips som vi kunne ta med oss videre.
Takk for et flott kurs.

Lærerik høstsamling med mye moro, inspirasjon og lek

Hele gjengen sammlet og klare for rappellering.

Helgen 11.-13. oktober dro OGF Ung ut av byen og ut på landet og opp i trærne. Med en viss skepsis dro undertegnede med på sin første høstsamling med denne gjengen til Tjøme i Vestfold.

Tekst: Henriett Røed
Foto: Jonas Twin Gjerholm

To uker etter innmelding i Oslo Grafiske var jeg på vei til mitt første møte med ungdommene i denne lille og noe snodige fagforeninga. Jeg skal innrømme at det var litt skummelt i begynnelsen. Rundt 15 ungdommer som hang utenfor bussen vi skulle ta. Som tydeligvis kjente hverandre veldig godt. Som snakket høylytt og vitsa hele bussturen ned til Rica Havna Hotel på Tjøme.

Heldigvis er jeg oppvokst på disse øyene utenfor Tønsberg og visste at jeg ville ha nok av venner og familie jeg ville kunne rømme til om helgen skulle bli for ille. Og heldigvis slapp jeg å rømme øya. Det tok ikke lange tiden før jeg følte meg veldig velkommen blant disse trykkerne og grafikerne.

Trøtte tryner

Endelig fremme på hotellet etter to timer i buss med både gode og alt for tørre vitser, fikk vi en innledning av Benedikte Sterner om LOs utdanningspolitikk. Vi fikk svarene på hvorfor det er viktig med en skole for alle, og ikke bare for de få.

Og etter middag var egentlig dagen over. Selv har jeg vært aktiv i ungdomsorganisasjoner lenge og fikk nesten sjokk da jeg så hvor mange pauser det var og at det ikke var masse nerdete dokumenter som skulle behandles.

Lørdag morgen startet med gruppearbeid om OGF Ungs arbeid framover. Konklusjonen var vel egentlig at det å sette en gjeng ungdommer til å skulle finne på noe smart klokka 09.00 på en lørdag ikke er tidenes idé. Heldigvis gikk det litt bedre med valg av styre. Grattis til det nye styret!

Ut i skogen og opp i trærne

Ebba Boye fra Manifest Analyse brukte ettermiddagen til å vise oss hvor skjevt boligmarkedet i Norge er. Det satte sine spor hos oss som er unge på boligmarkedet, så da var det fint å få andre ting å tenke på. Oppdelt i lag tusla vi inn i Tjømes dype skoger.

Det var duket for aktiviteter og konkurranser av alle slag. Ziplining, rappellering ned fjellsider, bueskyting og balansekunst var noe av det Aktiv Fritid hadde lagt opp av aktiviteter i skogen.

Ett lag var såkalte underdogs hele veien, men knuste de andre to lagene under siste runde; reklame- og alkoholquiz. Kjlisjéaktig nok stakk dette laget av

Ja, hvordan er egentlig formen lurte foredragsholderne Angelika Askvik og Reidun Stokke Solvik på.

Benedikte Sterner, utdanningsansvarlig i LO.

Ikke noe å si på innsatsen under gruppearbeidet.

med seieren til slutt, til tross for at det fysiske ikke var mye å skryte av. Kunnskapene om alkohol og reklameslagord var derimot skremmende gode. (Ikke for å skryte altså, men jeg var på det laget).

Tradisjonsrik seremoni

Som nokså utenforstående var jeg ikke helt oppdatert om hva den mye omtalte svennedåpen ville innebære. Denne eldgamle tradisjonen med å døpe de som har tatt svennebrev det siste året var en storstilt seremoni, som minnet om en ekstremvariant av russedåpen jeg selv måtte gjennomgå for noen år siden. Med bind for øynene måtte de to som skulle døpes drikke skumle drikker og avlegge sin ed til yrket for så å males med grønn trykkfarge i ansiktet. Det hele var en utrolig underholdende seremoni, men innerst inne var jeg ganske fornøyd med å være tilskuer.

Søndag morgen fikk vi besøk av Angelika Askvik og Reidun Stokke Solvik fra Energy Pool som snakket om interaksjonsdesign. De klarte utrolig nok å få den nokså trøtte og uopplagte gjengen til å tenke i kreative baner og komme opp med nye løsninger på hverdagsproblemer (med varierende hell). Alt fra flyvende roboter som finner middag for deg i butikken til mobilapper som stenger telefonen din slik at du tvinges til å være sosial, var ideer som ble diskutert.

Til tross for at helgen startet noe skummelt for undertegnedes del, ble den en trivelig helg med god mat, mye moro og mange nye bekjentskaper.

Innovative metoder og inspirasjon

Innovative metoder og inspirasjon Vil du bli innovativ og effektiv? TgM intervjuer noen progressive hoder for å finne ut hvilke innovative prosesser som brukes i design og softwareutvikling. Her kan du lære om prinsipper bak Agile metoder og se på prosjekt med kundens øyne. Eller bli inspirert til å innføre noen deler av metodikken i din arbeidsprosess.

Tekst: Darija Sapozenkova-Hauge

Magnus Revang, Research Director i Gartner Research.

– Bruker du Agile metoder?
– Jeg er interessert i en metodikk som heter Lean Startup, en metode som bidrar til at folk senker skuldrene for å eksperimentere.

– Hvilken rolle har en interaksjonsdesigner i en Smidig-prosess?
– Det er ikke lett å finne rollen som interaksjonsdesigner i et Smidig utviklingsmiljø. Smidig har i seg selv fokus på å lage mest mulig features på kortest mulig tid med kvalitetsmål som handler om fravær av feil. Og for å få brukeropplevelse inn i Smidig, må man akseptere å gjøre det samme flere ganger. Det som ofte frustrerer designere er at i et ordentlig Smidig-prosjekt skal ikke interaksjonsdesigner levere noe som helst. De føler at de ikke produserer, men bare fasciliterer. Det de leverer er kvalitet inne i det ferdige produktet, som hadde vært dårligere enn hvis de ikke hadde vært i prosjektet.

Johannes Brodwall er Chief Scientist i Exilesoft, han er Norgeskjent Java-guru og grunnlegger av Smidigkonferansen.

– Hva er Agile?
– Agile (på norsk: smidig) er definert ut fra Agile Manifesto som først ble formulert i 2001. Det handler om å observere og gjøre det som er riktig nå, framfor å følge de planene og løftene man ga for et halvt år, to år eller enda lengre siden. Agile i dag er best benyttet gjennom metoden Scrum.

– Hva er Scrum?
– På begynnelsen av en sprint (arbeidsperiode) samles teamet og produkteier med forretningsansvar og blir enige om hva man skal gjøre disse to ukene. I denne to-ukers perioden møtes man daglig og står gjerne rundt en felles tavle der man har alle oppgavene og koordinerer framdriften. På slutten av to-ukers sprint viser man fram det man har laget, gjerne til noen utenfor prosjektet. I tillegg har man et retrospektiv, der vi ser på arbeidsprosessen, og hvordan den kan forbedres.

– Hvor kan man lære om Agileprosesser og Scrum?
– Stedet å starte med Scrum er egentlig den offisielle Scrum-guiden. Den finnes på Scrum.org og er blant annet oversatt til norsk. Videre er det mange gode bøker. De mest populære nye Smidig bøkene er Kanban av David Anderson og Lean Startup av Eric Ries.

– Har du jobbet med desigere?
– Jeg har jobbet med noen veldig gode interaksjonsdesignere på spesielt et prosjekt jeg gjorde for Statnett. Vi hadde et team med tre designere som understøttet femten utviklere. Før utviklerne startet på en sprint, hadde designerne en workshop sammen med noen brukerrepresentanter og noen utviklingsrepresentanter. Der ble det utviklet skjermbildeskisser som utviklerne kunne ta med seg inn i neste sprint og bruke som grunnlag for jobben. Etter en sprint gjorde de brukertesting: Brukere løste oppgaver i systemet mens designerne og utviklerne passivt observerte. I rommet ved siden av så en utvikler på det hele via en videoskjerm. Utvikleren vil gjerne rope «den er der øverst i høyre hjørne! Bare klikk på knappen! Kom igjen!». For det som ser så åpenbart ut for utvikleren, når han sitter og utvikler, kan være helt usynlig for en bruker.

JOHANNES BRODWALL

MARTIN SMESTAD HANSEN

Martin Smestad Hansen jobber som kommunikasjons- og teknologirådgiver i Itera Gazette. Han er kundeansvarlig og arbeider både faglig i prosjekter og med å hente inn nye jobber for byrået.

– Hva var din første erfaring med et Smidig prosjekt?
– Vi fikk inn et stort prosjekt i min tidligere jobb, der vi brukte noen Smidig-metoder. Jeg hadde ingen erfaring med det da, men kjente til teorien og lærte mer fra bøker. Det gikk skikkelig bra! Det er på topp tre-listen over prosjekter jeg har jobbet med. Det som er mest verdifullt med å jobbe smidig er at man ikke på forhånd definerer hva det endelige resultatet skal bli. Man planlegger ikke alle funksjoner i begynnelsen, fordi man kommer til å oppdage og lære mye underveis i prosessen. Slik blir resultatet noe annet, større og bedre. Noe som skaper merverdi for kunden.

– Det betyr at kunden stolte på dere?
– Ja, og det var avgjørende for prosjektet. Vi leverte flere iterasjoner (tidsbolker) i prosjektet. Alle på teamet hadde forståelse for at vi kunne komme med idéer til forbedringer underveis. Vi hadde, sammen med kunden, full frihet til å endre ting og det gjorde at prosjektet ble noe annet – og mye bedre – enn den opprinnelige planen.

– Har du prøvd å bruke metodene igjen?
– Nå gjør jeg det ofte, men det tok en stund før vi gjorde det igjen i den forrige jobben. Det kom inn nye mennesker på kundesiden som mente at vi ikke hadde levert det som stod i den avtalte spesifikasjonen. Noe som for så vidt stemte. De forsto dessverre hverken Smidig-tankegang eller hvor stor verdiøkning det hadde tilført prosjektet, og vi hadde heller ikke klart å formulere dette på en god nok måte i kontrakten.
– Det betyr at det må være skriftlig at ting kan endre seg, og bør endre seg.

– Smidig- metoder i design – trengs det?
– Jeg har ikke brukt smidig-metoder innenfor grafisk design. Vi har først en strategifase for å definere klare mål og rammer, deretter en konseptfase for å finne ut hvordan vi skal nå målene. I den jobber vi med use cases og konseptdesign. Så starter den smidige prosessen der designer og utviklere jobber i sprint er med konkret utforming og teknisk utvikling av løsningen.

KSENIA STANISEVSKI

Ksenia Stanisevski er prosjektleder i Tine Digitalt og har bakgrunn fra innovasjonsprosjekter og design.

– Hva er ditt forhold til innovative prosesser?
– Innovative prosesser er et verktøy for å komme til mer treffsikre løsninger og større gevinster for selskapet. Etter min erfaring sikrer slike prosesser helhet, relevans og langsiktighet i løsningene. Jeg er utdannet industridesigner og har jobbet med brukerfokuserte produktutviklingsprosesser i litt over 10 år. Designere har unik empati for mennesker og hvordan å anvende menneskets behov til positive opplevelser.

– Kan du beskrive en innovativ prosess?
– En innovativ prosess skal omfatte hele verdikjeden: behovfangst – problemdefinisjon – strategi – konsept – realisering og videreutvikling. Ofte snakker man om de tre første fasene. Jeg selv blir stadig mer opptatt av overgangen fra en idé til et reelt tilbud.

– Hva synes du om Scrum?
– Scrum passer mer i en implementeringsfase og tillater raske endringer underveis. Nøkkelen til innovasjon er å se langt nok frem i tid uten å se for langt. Scrum ivaretar disse verdiene.

– Hva skal til for at kundene blir mer bevisst på slike prosesser som Scrum?
– Det viktigste er å etablere gode kommunikasjons- og forankringsrutiner. At kunden kjenner godt til Scrum er ikke en suksessfaktor. Jeg vil anbefale å vurdere hvilken grad av involvering som er avgjørende for suksess for prosjektet. Samtidig er det viktig at kunden er med på de viktigste beslutningene og sikrer gjennomførbarhet og foranking i sin egen bedrift. Det er viktig å finne en riktig grad av samarbeid, felles målbilde og felles språk. Kunden søker ofte en pådriver og kompetent rådgiver i byråer og det et godt utgangspunkt for å bygge tillitt.

Seier på Itella

Klubbleder Brede Fredriksen var førstemann på kaka.

– Feiret avtale med kake, var oppslaget i Magasinet for fagorganiserte torsdag 10. oktober. Og grunn til feiring var det, både av fornuften som ble vist fra ledelsen, og ikke minst av våre medlemmer.

Tekst: Adolf Larsen
Foto: Erlend Angelo,
Magasinet for fagorganiserte

Klubbleder Brede Fredriksen er en av dem som har vært med i hele prosessen, og som kan skilte med medlemskap i forbundet fra lenge før Itella så dagens lys. Brede var ansatt i Posten som offsettrykker og kom inn i Itella gjennom fusjonen mellom Posten, Sandberg reklame og Itella. Også mange av de 18 andre medlemmene som nå har fått tariffavtalen på plass, har vært medlemmer siden 2010.

Til oss uttaler Brede at han har tro på at den nåværende ledelsen ved bedriften er opptatt av de lokale sakene som skal løses, og ikke av prinsipper. – Etter min mening var prosessen alt for lenge styrt av den forrige direktørens uttalelser om at han aldri skulle undertegne noen avtale med Fellesforbundet. Hadde han vært mer opptatt av egen bedrift, ville det vært på plass lokale avtaler tilfordel for alle for lenge siden, presiserer Brede.

Også i siste runde øynet vi konflikten mellom tariffpolitiske prinsipper, og lokale behov.

Riksmekleren

Dette er instansen som kommer inn som siste stopp før konflikt, både i de store tariffoppgjørene og i konflikter som i Itella. Har partene kommet til denne, som nå er blitt kjønnsnøytral, tikker klokka fort mot konflikt hvis ikke forhandlingsviljen er til stede.

Slik også denne gangen, selv om det ikke ble overtid og den største dramatikken.

Som TgM refererte i forrige nummer, hadde Fellesforbundet bestemt seg for at det var overenskomsten for trykkerier som skulle være utgangspunktet for meklingen. Dette var forbundets opprinnelige standpunkt, men det har vært tilbud om både bedriftsavtale og Verkstedoverenskomsten i de tidligere forhandlingene med Abelia.

Etter hvert ble det klart at motparten godtok dette premisset for meklingen. Etter Fellesforbundets og avdelingens oppfatning er hele motstanden fra sentrale parter som Abelia og Norsk Industri bygget på et ønske å skape en billig overenskomst tilpasset digitaltrykk.

Forbundets linje, med å stå hardt på trykkerioverenskomsten, bunnet i stor grad i hensynet til de ansatte på Strålfors som ikke skulle oppleve at konkurrentene fikk en billigere avtale.

Etter vår oppfatning var disse standpunktene fastlåste helt til ledelsen ved Itella selv tok regi i meklingen.

Hva nå?

Realitetene er at fra 1. november er bedriften omfattet av overenskomsten for Trykkerier og grafiske bedrifter. Unntatt i avtalen er Grafisk Utdanningsfond og overenskomstens betjeningskapittel, som begge er tatt ut.

Det som kom inn som en meklingsprotokoll er at partene skal gjennomføre en kartlegging av bedriftens lønnssystem. Og hvis det er nødvendig skal det foretas endringer som sikrer lik lønn for likeverdig arbeid, og innføres objektive kriterier for lønnsfastsettelse. Bakgrunnen er at bedriften er slått sammen av tre ulike bedriftskulturer og lønnssystemer.

Ny ledelse – nye holdninger?

Når vi møter den nåværende administrerende direktør Vidar M. Nordby til en samtale er han ikke interessert i historien, men desto mer villig til å skrive under på at det er en positiv stemning i hele bedriften. – Jeg er på ingen måte ny i Itella, og kjenner folka godt, forteller Nordby. – Men jeg startet som administrerende direktør 1. august, og har slik sett fått god uttelling på kort tid, fortsetter han.

– Vi har bare en uke bak oss med tariffavtale, men har allerede sluttført de lokale forhandlingene og har også på plass en skiftavtale. Fra ledelsens side er det først og fremst HR-leder, Lene Hansens fortjeneste at det praktiske allerede er på plass, understreker Nordby.

– Vi skal selvfølgelig også starte med de andre utfordringene som ligger i enigheten fra Riksmekleren, fastslår Nordby.

Administrerende direktør i Itella, Vidar M. Nordby.

– Like viktig er at vi har tatt tak i kulturforskjellene som er i bedriften, og som er mer enn ulik lønn, og betingelser.

OpusCapita

Samtidig med tariffavtalens innføring er det også gjennomført navneskifte ved bedriften, som nå heter OpusCapita. Det er samme eier, understreker Nordby, men navnet er et resultat av et sterkere fokus på vår kjernevirksomhet. – Vi vil, sammen med vår avdeling for elektronisk dokumentbehandling i Mo i Rana og avdelingen for lønns- og regnskapstjenester i Tønsberg, kunne tilby våre kunder hele produksjonsflyten innen finansielle transaksjonsprosesser. – Og hvis vi leverer, noe vi gjør nå, vil vi fortsatt kunne investere og drive produksjon her i Oslo, presiserer Nordby. – Vi trenger nye maskiner i produksjonen for å følge med, men vi trenger også alle til å dra lasset. Og her skal ikke det bli noen klisjé. – Vi har allerede invitert til kultursamlinger, og invitert alle å komme med forslag om forbedringer.

– Jeg er klar over de ulike kulturene som alt for lenge har levd videre under samme tak og det kommer vi til å gjøre noe med, presiserer Nordby som er betinget optimist når det gjelder ordretilgang. –- Vi har ikke så mange konkurrenter i markedet, men vi satser på å selge mer hos dem vi har, avslutter Nordby.

Fellesforbundet avdeling 850, Oslo grafiske fagforening er en avdeling av Fellesforbundet, LOs største forbund i privat sektor.

Vil du bli organisasjonsarbeider hos oss?

Fellesforbundet har benyttet seg av overgangsvinduet og kjøpt opp vår organisasjonsarbeider.
Vi har tro på framtida og søker derfor en ny.

Arbeidet vil hovedsakelig bestå av verving og organi sering i bransjens bedrifter, med spesiell vekt på digitaltrykkerier og reklamebransjen.
Du vil også ha ansvaret for kontakten med vårt Ungdomsutvalg, og bidra med praktisk hjelp for ungdommen.

Andre arbeidsoppgaver vil være arbeid med vårt medlemsblad og medlemsinformasjon på sosiale medier.
Vi vil ha en person med erfaring fra fagbevegelsen, og som har tro på en offensiv satsing for vår avdeling.

Du må ha sertifikat og disponere egen bil, da arbeidet i hovedsak vil være ute på arbeidsplassene som ligger både i Oslo og Akershus.

Vi tilbyr gode betingelser, og et bra miljø i vårt hus i Sagveien.

Har du behov for faglig påfyll underveis er vi positive til det.

Se mer på: www.fellesforbundet.no/avd850 - facebook.com/oslografisk
Fellesforbundet avdeling 850, Oslo grafiske fagforening.

Søknadsfrist er 31. desember 2013.

Spørsmål og søknader rettes til Terje Fjellum,
terje.fjellum@fellesforbundet.org
Mobil: 916 74 227

Krisa på dørstokken – hva gjør vi?

Dette var overskriften da LO i Oslo arrangerte møte for å følge opp arbeidet med Alter Summit og Manifestet for et annet Europa.

Tekst: Kjetil Larsen
Foto: Øystein Hagen

Ikke mindre enn to møter på samme dag mente LO i Oslo var nødvendig for at alle som var interessert skulle få være med på diskusjonen om Europas utvikling og hvordan den påvirker Norge. Ett møte var på dagtid, for de som jobber skift eller kan delta på møter i arbeidstida, og ett om kvelden for folk med mer ordinær arbeidstid. Så her var det ikke noen unnskyldning for ikke å delta. Og det var det også mange som deltok. Over 100 på de to møtene til sammen. – Dette viser at det er et behov for å diskutere alternativer til EUs kuttpolitikk, sa Ingunn Gjerstad som er sekretær i LO i Oslo i en kommentar etter møtene.

Manifest for Europa

LO i Oslo har vært med på å utarbeide Manifestet for et annet Europa som ble lagt fram i Athen i juni. Møtene om Krisas påvirkning på Norge var en oppfølging av dette arbeidet. Manifestet ble grundig omtalt i forrige nummer av TgM og beskriver en rekke tiltak for å endre dagens kuttpolitikk i EU. En politikk som har ført til mer gjeld, arbeidsløshet, forvitring av velferdsstaten og oppblomstring av høyreekstreme grupperinger og partier. Altså det stikk motsatte av det som ble sagt å være målet.

For å belyse hvordan tilstanden er ute i Europa kom Helena Shultz Jimeno fra det spanske fagforbundet CCOO, arbeiderkommisjonene på norsk. I innledningen sin fortalte hun om et spansk samfunn hvor velferdsstaten så godt som er forsvunnet, med skyhøy arbeidsløshet. Ledigheten blant unge under 25 år er 50 prosent. Hun viste også til prognoser som sier at spansk økonomi er i bedring. For finans- og næringslivet peker pilene svakt oppover. Til tross for dette sier de samme prognosene at arbeidsløsheten kommer til å stige ytterligere og lønningene holde seg lave. – Dette viser at når representanter for EU-kommisjonen eller den spanske regjeringa sier at krisa er over, så mener de ikke for vanlige arbeidsfolk, men for kapitalen og de rike, poengterte Schulz Jimeno.

Effekt på Norge

Det var flere innledere som var invitert til å belyse hvordan krisa påvirker Norge allerede. Geir Vollseter fra Industri Energi viste hvordan lavere etterspørsel fra det europeiske markedet påvirker viljen til investeringer og ansettelser i norsk industri. Han kom også med et varsku for norsk oljeproduksjon. Amerikansk skifergass og skiferolje blir produsert til stadig lavere pris, og kan på sikt utkonkurrere norsk olje og gass på det amerikanske markedet. Dette vil få store ringvirkninger, både for de som jobber direkte oljeindustrien, og alle de som lever indirekte av oljeproduksjonen.

Jan-Olav Andersen fra EL og IT Forbundet viste hvordan avgjørelser i EU domstolen og direktiver som blir pålagt oss gjennom EØS-avtalen påvirker arbeidslivet her hjemme. Han poengterte også at det er snakk om politikk. Man kan velge om man vil sluke alt som kommer fra EU rått, eller stritte imot der man kan. Andersen, som også var leder for den store Alternativer til EØS-utredningen, viste at Norge kan klare seg godt hvis man bytter ut EØS med en vanlig handelsavtale med EU.

Christina Beck Jørgensen fra Fagforbundet ungdom viste i sin innledning hvordan velferdsstaten er under press med stadige krav til privatisering. Hun fortalte om styringssystemer i offentlig sektor som sluker store ressurser i form av kontroll og rapportering og viste til utviklingen i Sverige under den borgerlige regjeringen der de siste årene.

Norge som kreditor

Benedikte Pryneid Hansen fra Attac fortalte om hvordan Norge bruker sin oljeformue ute i Europa. Hun viste at Norge var med på å finansiere lånepakkene med betingelser om store kutt som de kriseramma landene har fått. Norge er ikke uten skyld i den utviklingen vi har sett i for eksempel Spania og Hellas.

Reda Brynhildsen fra Fellesforbundets avd. 43 fortalte om sine erfaringer med å organisere utenlandske arbeidere. Hun kunne også fortelle om informasjonsarbeidet avdelingen har iverksatt i Litauen, for å gjøre folk kjent med sine rettigheter og normale vilkår før de kommer hit til landet.

Asbjørn Wahl fra For Velferdsstaten redegjorde for manifestet som ble lagt fram i Athen, og påpekte at fagbevegelsen blir den avgjørende faktoren for å endre samfunnsutviklingen både i Europa og her hjemme. Han oppfordra klubber og foreninger til å slutte seg til manifestet, og bidra til å jobbe mot kuttpolitikken ute i Europa og her hjemme. Utfordringene vil komme på rekke og rad med den nye Høyre/FrP-regjeringa spådde han.

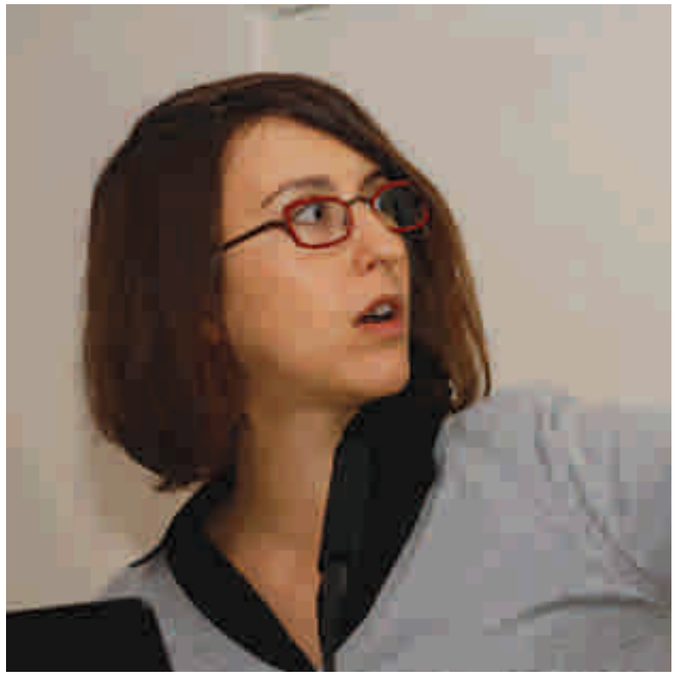

Helena Schulz Jimeno fra CCOO, Spania. Økonomien går bedre for næringslivet, men ikke for folk flest i Spania.

Geir Vollseter fra Industri Energi advarte mot lavere import av olje og gass til USA.

Jan Olav Andersen advarte mot EU-domstolen og EØS.

A-magasinet til Danmark

Fra 1. oktober blir A-magasinet ikke lenger trykket i Norge. Danske Stibo fikk kontrakten, og forsetter å støvsuge det norske trykksak-markedet.

Av: Kjetil Larsen

De siste årene er det Aktietrykkeriet som har stått for produksjonen av A-magasinet for Aftenposten, etter at Hjemmet Mortensen trykkeri, som hadde kontrakten, ble nedlagt. – Dette er tragisk, sier klubbleder på Aktietrykkeriet Ole Ueland til TgM. – Vi la inn et anbud da kontrakten skulle fornyes som var så lavt at det så vidt dekket papir og lønn. Likevel foretrekker Aftenposten og Schibsted-konsernet å velge en utenlandsk aktør. Hverken klubbleder eller ledelse forstår hvordan Stibo kan få lønnsomhet i produksjonen, med mindre det ligger andre ting i kontrakten med dem enn det Aktietrykkeriet er kjent med.

Stibo har også fått kontrakten på et nytt helgemagasin som skal distribueres med alle regionsavisene Schibsted eier i Norge. – Vi la også inn anbud på denne jobben, sier Ueland.

Oppsigelser

For Aktietrykkeriet førte tapet av denne store jobben til at de har måttet gå til oppsigelse av flere medarbeidere både på førtrykk, trykk og ferdiggjøring. – Mange av de oppsagte kom til oss etter nedleggelsen av Hjemmet Mortensen trykkeri, og det er klart det er ekstra tungt å oppleve å miste jobben to ganger på så kort tid, sier klubblederen. Hvordan framtiden blir på Aktietrykkeriet er uviss. Tapet av A-magasinet kom like etter at bedriften også hadde mistet to andre store oppdrag. – Men vi er stolte over at vi har klart å verne de eldste som har kort tid igjen til de kan ta AFP i denne prosessen, avslutter Ueland.

Adolf Larsen i Oslo grafiske fagforening vil også berømme klubben for måten nedbemanningen har foregått på. – Klubben og medlemmene har vist solidaritet med de som ville ha hatt vanskeligheter med å skaffe seg ny jobb, og som har mye å tape ved å måtte forlate arbeidslivet like før de kan gå av med AFP.

Nestlederen i OGF sier også at foreningen er skuffet over Aftenposten og Schibsted som kun tenker penger på kort sikt, og ikke ser verdien av å bidra til en levende grafisk bransje på Østlandet. En bransje konsernets egne trykkerier rekrutterer fra når de trenger gode fagfolk.

En totalvurdering

Anders Hofgaard er økonomidirektør i Aftenposten, og svarer slik på hvorfor de valgte å bytte trykkeri: – Vurdert i forhold til pris, kvalitet og leveringsbetingelser fremsto Stibo som det beste alternativet. TGM sitter inne med opplysninger om at det var motstand i redaksjonen mot å flytte trykkingen til Danmark fordi man får en tidligere deadline. – Det blir noe lenger ledetid , men ikke så mye at vi vurderte at det vil gå utover det redaksjonelle produktet, sier Hofgaard. På spørsmål om Aftenposten synes det er viktig å beholde industriproduksjon i Norge svarer han at det er både positivt og viktig. – Vi har samtidig innsett at man har de samme utfordringene her som i all annen markedsorientert virksomhet, man må være konkurransedyktig og vinne oppdrag for å sikre fundamentet for videre virksomhet.

Dagbladets lørdagsmagasin

Et annet viktig produkt for Aktietrykkeriet er Dagbladets populære lørdagsmagasin. Klubben er selvfølgelig engstelige for at dette magasinet også skal gå til en konkurrent. – Vi oppfatter at Dagbladet er veldig fornøyd med det vi leverer, sier klubbleder Ueland. Han håper at Dagbladet med sine tradisjoner tar et større samfunnsansvar enn Aftenposten og vil synes det er viktig å produsere i Norge. – Noe annet enn olje må vi vel produsere her i landet, avslutter Ole Ueland.

Klubbleder på Aktietrykkeriet, Ole Ueland.

Dagspressens teknikkhistorie

Tor Are Johansen har skrevet historien om vår nære fortid i avisbransjen, dessverre får bare lesere av Pressehistorisk tidsskrift lese den, skriver Niels Killi i denne omtalen av artikkelen.

I Pressehistorisk tidsskrift nr 19•2013 har Tor Are Johansen levert tredje og siste del av sin historie om den tekniske utviklingen i norsk presse. Del en – som tar for seg perioden 1763-1880 ble utgitt i 2006,ser det ikke ut til at vi har omtalt i TgM; del to som tar for seg perioden 1880-1940 kom ut i 2007 og ble presentert i TgM nr 1•2008.

Det er et formidablet arbeid Tor Are har levert med denne historietrilogien. Grundig og vitenskaplig går han gjennom utviklingen fra håndsats og trepresser til dagens teknikk. Ettersom teknikken ikke lever i et vakuum, klarer han også å sette den tekniske utviklingen inn i et større bilde.

Del tre starter med pressens stilling under andre verdenskrig og tiden rett etter. Her går forfatteren bak mytene om den raserte arbeiderpressen og viser at det teknisk sett sto forholdsvis bra til med arbeiderpressens aviser. Men han viser også hvordan de avisene som kom ut under hele krigen fikk en markedsposisjon som de i stor grad har beholdt siden.

Overgangen til offsettrykking av aviser startet i 1965 med Rana Blad og artikkelen går grundig igjennom bakgrunnen for at noen aviser var tidlig ute og andre senere. Senest ute var Bergens Tidende som ikke gikk bort fra høytrykk før i 1998/99.

Inngangen til 1950-årene var en gullalder for faglærte maskinsettere i norske aviser. En overenskomst fra 1936 sikret dem eneretten til å betjene avisenes settemaskiner, og ved avtaler med arbeidsgiverne hadde de oppnådd høyere lønn og kortere arbeidstid enn de øvrige avistypografene. Den første store endringen i satsproduksjonen – teletype – var et angrep på denne posisjonen. Det blir tydelig beskrevet hvordan aviseierne utfordret maskinsetternes posisjon ved hjelp av ny teknikk og ung ufaglært kvinnelig arbeidskraft som var billigere og mer medgjørlig.

Men satsproduksjon var mer enn et spørsmål om betjening, det dreide seg blant annet om produktivitet. Med overgang til offsettrykking av aviser kom også spørsmålet om kvalitet. Offsettrykk led kvalitetsmessig fordi det først ble satt i bly for så å bli kopiert over på film. Med Justowriter kom den første endringen. Det ble kjørt ut sats rett på papir. Etterhvert kom også fotosetteren – det første fotosatsanlegget i Norge ble tatt i bruk av FT-service i 1964 – først i bokproduksjon og etter hvert til ukeblader. Snart kom også OCR-lesing av manuskripter inn i mange aviser. Det første dataanlegget for fremstilling av sats ble tatt i bruk av Aftenposten i 1967 og det ble starten på en lang prosess der 'skjermterminaler' ble tatt i bruk i avisenes tekniske og redaksjonelle avdelinger.

I tillegg til de tekniske endringene og utfordringene som kom både på trykk- og formfremstillingsområdene, går Tor Are grundig igjennom de fagligpolitiske utfordringene den nye teknikken skapte. Sentralt her er spørsmålet om betjeningsrett. Sentralt var også arbeidsgivernes stadige forsøk på å flytte den tekniske produksjonen ut av hendene på godt organiserte og sterke fagarbeidere og over til svakere og mer medgjørlige grupper av ufaglærte.

Den siste delen av artikkelen – avistrykking i mediekonsernenes tidsalder – ligger nær oss i tid. Det er desto større grunn til å få en historikers perspektiv på denne perioden med konsentrasjon på eiersiden og dannelsen av de store aviskonsernene.

Tor Ares historie om pressens tekniske utvikling fortjener å få en større leserskare. Det er derfor å håpe at den blir samlet og utgitt i bokform. **Les mer om tidsskriftet på side 23.**

Tor Are Johansen

Er historiker ved Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek. Han var redaktør for vår jubileumsbok «Fra bly til bytes» ved vårt 125-årsjubileum i 1997. Han var også sterkt medvirkende til utgivelsen av Guttenberg i 2012. I tillegg til denne seneste serien i Pressehistoriske skrifter har han stått bak flere arbeider knyttet til grafisk bransje. Startet sin karriere som maskinassistent ved Forende trykkerier.

Forbundet ut til medlemmene

Det mest omfattende, og spennende kravet i forbindelse med neste års tariffoppgjør vil vi bestemt hevde at ledelsen i forbundet har stilt. Denne gang til seg selv, og egen organisasjon.

Tekst og foto: Adolf Larsen

Et av punktene i Fellesforbundets prioriterte oppgaver i regi av forbundet for 2014 lyder som følger; «Besøke tillitsvalgte og medlemmer i alle bedrifter med tariffavtale innenfor forbundets organisasjonsområde.»

TgM dro til forbundets leder, Arve Bakke, for å høre om bakgrunnen.

– For å slå fast en sak allerede i starten; det er ikke slik at vi i forbundet skal ut for å kikke de tillitsvalgte lokalt i kortene. Det er derimot to trekk ved utviklingen som vi vil ta tak i:

For det første at oppslutningen omkring uravstemningene synker. Når det gjelder forslag er det tilsynelatende stor aktivitet. Opp mot 1900 forslag kommer inn til forbundet. Ser vi nærmere på det som kommer fra lokalapparatet, ser vi at det er mange gjengangere, og også forslag som er innfridd ved tidligere oppgjør. Dette sier oss at avdelingene ikke er godt nok skolert, og at klubbene sliter mer enn tidligere.

– I stedet for å moralisere om at alt var bedre før, har forbundet tatt på seg ansvaret for at alle skal besøkes, fortsetter Bakke. Som presiserer at innsikten om klubbapparatet, og situasjonen ute skal brukes til konkrete forbedringer.

– Enkelt sagt skal vi ut og prate med de tillitsvalgte. Som noen av dere fra grafisk var engstelige for da dere ble med i Fellesforbundet, er det stor avstand fra Lilletorget til arbeidsplassene. I tillegg til å styrke kunnskapen om egen organisasjon tror forbundets ledelse på en rekrutteringseffekt ved å være synlige lokalt.

Fellesforbundets leder, Arve Bakke.

En digital hverdag

Det er over 5 000 arbeidsplasser som skal besøkes, men Bakke har ingen bekymringer for verken gjennomføring eller utgifter.

– En styrking av det lokale leddet i organisasjonen er vi villige til å betale for. Dette er alfa og omega for forbundet. Fungerer ikke klubben for medlemmene, med lokale forhandlinger på lønn og arbeidsbetingelser vil medlemmene forsvinne. Vi ser det allerede nå, at når vi møter de tillitsvalgte på konferanser er det de valgte fra avdelingene som går igjen, mens det er sjelden vi ser de lokale klubbtillitsvalgte fra arbeidsplassene. Da er veien kort til at vårt slagord – *«Styrke og troverdighet»*, blir et tomt skall.

– Forbundet har de senere årene fått på plass et bra avdelingsapparat, med fast ansatte og tillitsvalgte på veldig mange plasser, presiserer Bakke –Fram mot landsmøtet i 2015 skal vi også snu alle steiner i egen organisasjon; vi skal se om den er tilpasset framtida.

– Et eksempel er vedtektenes formuleringer om at alle medlemmer skal kunne møte på avdelingens møter. Noe som med våre store avdelinger er det reneste tull. Eller en praktisk og økonomisk umulighet. Målet framover må være mer demokrati, hvor alle hindringer for økt medlemsinnflytelse skal bort. Det er organisasjonen som skal tilpasses medlemmenes hverdag, i den såkalte digitale hverdagen. Og ikke medlemmene som skal tilpasse seg en gammeldags organisasjon, avslutter forbundslederen..

Vil du være med?

Vi vil gjerne ha kontakt med dere som vil være med å lage TGM. Enten du kommer med ideer, vil skrive, eller som på andre måter vil være med på å gjøre bladet vårt bedre på andre måter!

Ta kontakt med Adolf på enten mobil 975 27 464 eller mail: adolf.larsen@fellesforbundet.org

TGM

Frist for materiell som skal være med i neste nummer må være i redaksjonen senest 28. februar.

Bladet kommer iposten uke 11.

Tariffoppgjøret i 2014

Når det gjelder planlegging og gjennomføring av tariffoppgjør er det få som slår Fellesforbundet. Det er mulig noen mener at dette ikke gjelder resultatene, men det er annen debatt.

Tekst: Adolf Larsen

De grafiske avdelingene ville ikke være dårligere, og hadde sin første samling allerede i september.

Med Gunn Dønnestad Hansen fra avdeling 855 som teknisk, politisk og sosial arrangør, samlet tillitsvalgte fra Kristiansand til Harstad seg til diskusjon om tariffkravene. Niels Killi og Knut Øygard stilte opp med innledninger med ståsted som overenskomstansvarlige for våre overenskomster. Arbeidet forgikk med gruppearbeid delt opp etter sivil og avis, og plenumsdiskusjoner. For overenskomstene innen sivilsektoren konkluderte konferansen med at arbeidet med å slå sammen overenskomstene for trykk, bokbind og serigrafi skal fortsette. Og at omfanget for trykkeriovenskomsten skal utvides til å inkludere digitaltrykk. Videre kom det krav om økt minstelønn, og en avsetning på 5 000 kroner som et utjevningstillegg i de lokale forhandlingene. Kravet er hentet fra avisoverenskomsten, og skal først og fremt sikre at lokale forhandlinger gjennomføres i alle bedrifter. Andre konkrete krav som er fremmet fra våre avdelinger er at arbeidstiden på dag innskrenkes til klokken 17, og at endringer i arbeidstid skal varsles etter samme regler som ved endring av skiftplaner. Andre krav er 100 prosent overtidstillegg fra første time og nedsettelse av arbeidstiden på kveldstid i overenskomstene som har 34,5 time.

For avis- og pakkerioverenskomstene er det reist krav om spisepausen inkludert i arbeidstiden, heving av satser for lærlingene og nye formuleringer for gjennomsnittsberegning av arbeidstid. Det er også fremmet krav om sanksjonsmuligheter og klarere formuleringer som gjelder innsyn ved lokale forhandlinger.

Lang prosess mot vårens eventyr

Også vårt medlem at forbundsstyret, Terje Fjellum er fornøyd med prosessen så langt, men skeptisk til LO-ledelsens signaler.

Tekst: Adolf Larsen

- Sett fra et grafisk ståsted har rammene rundt tariffoppgjøret fått seg et solid løft fra det vi var vant til, og teknisk sett er det ikke mye å sette fingeren på, innleder Fjellum etter å ha vært gjennom første runde med gjennomgang av forslagene i Forbundsstyret.

Arbeidet i forbundet har vært i gang siden avstemningen i 2012. Først med evaluering, og videre til planleggingsprosessen starter med utarbeidelse av et godt gjennomarbeidet tariffhefte. Deretter tariffkonferanser for klubber og medlemmer, som Ogf hadde i september. Nå er forslagene gjennomgått og ferdig systematisert Og fikk sin første gjennomgang av forbundsstyret i november.

Vi snakker her om totalt 1913 forslag, fordelt på 1210 innen de over førti overenskomstene i Fellesforbundet og mer enn sju hundre generelle forslag.

- På forbundsstyremøte var det en gjennomgang av de generelle kravene og debatt rundt forbundsledelses forløpige innstillinger, hvor blant annet økning av minstelønn var et gjennomgående prioritert krav, og allerede grunnlag for at mange tok til orde for et forbundsvist oppgjør, fortsetter Fjellum.

Etter en behandling, og prioritering i forbundets bransjeråd, kommer forslagene tilbake til en ny behandling i forbundsstyret, før konklusjon om hvilke hovedkrav og hvilken oppgjørsform Fellesforbundet kommer til å gå inn for i LOs representantskap i februar.

Hva vil LO-ledelsen?

- Det er derfor merkelig at LO- ledelsen, tidlig i forbundenes prosess nærmest har bestemt seg for at pensjon i privat sektor og samordnet oppgjør blir hovedsaken i oppgjøret 2014, bemerker Fjellum.

- Av de forslagene som har kommet inn så går ca. 25 forslag på OTP ordningen. Både krav om tariff-festing av ordningen, og krav om økning av minstekravet som nå er 2 prosent.

- Det er ikke noe entydig krav om pensjonsoppgjør i 2014 fra vårt forbund, presiserer Fjellum, spesielt på bakgrunn av at regjeringa vil videreføre statens bidrag til avtalefestet pensjon i privat sektor, og at AFP-ordningen uansett skal evalueres i 2017.

Også NHOs motstand mot å ta pensjon i privat sektor inn i tariffavtalen, og svakhetene med AFP som Fellesforbundet har pekt på, vil kreve en helt annen mobilisering hvis pensjon skal være hovedkrav ved tariffoppgjør

- For oss i avdelingen, avslutter Fjellum, er det bare å brette opp ermene og gjøre en mye bedre jobb enn under oppgjøret i 2012. Der fikk uravstemningen et elendig resultat når det gjelder oppslutning.

Det er viktig at alle uorganiserte ute på bedriften for tilbud om medlemskap, uten medlemskap og ved en eventuell konflikt får de ingen støtte verken i Fellesforbundet eller på NAV så lenge konflikten pågår.

Biri er oppe og går

Bedriftsbesøk

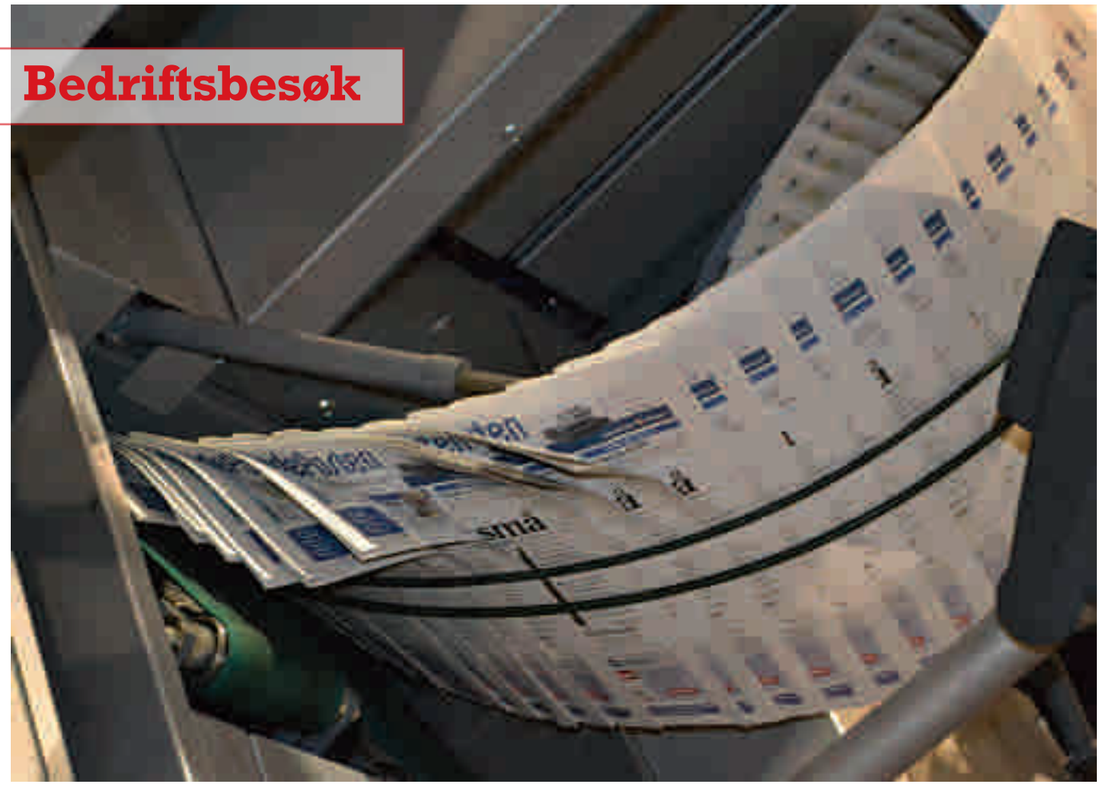

Kveldens første, Bygdeposten.

A-medias nye trykkeri på Biri er i gang for fullt. – Den nye pressa leverer som forventet, pakkeriet har vi hatt litt trøbbel med, men alt i alt er dette en suksess, sier klubbleder Øystein Engen.

Av Kjetil Larsen
Foto: Adolf Larsen

Suksessen får en liten knekk når TgMs utsendte ankommer Nr1 trykk Innlandet på Biri for å være med på kveldsproduksjonen. Opptakeren som skal levere avisene til gripperen, klyper som holder avisene fast og transporterer dem videre til pakkeriet, vil ikke gå. Avisverdenens dynamikk blir spilt ut foran øynene våre; en avis overføres til Nr i trykk Lillestrøm, de andre vurderes fortløpende mens elektrikeren fra YIT søker som besatt etter feilen. Etter en halvtimes tid er feilen funnet og rettet, og produksjonen i gang. Først ut er Bygdeposten med 7000 i opplag. Så følger større og mindre aviser utover natta.

Ny presse, gammelt pakkeri

Pressa er ny. Det er en Man Roland-maskin som kan kjøre opptil 64 sider tabloid med 4-fargemuligheter på alle sider. Støvsuging av papirbanen før den går inn i trykkverkene sørger for mindre støv på gummiduker. Maskinen har bare en fals. Maks fart ved enkelproduksjon er 38 000 eksemplarer i timen. – Vi har akkurat startet innkjøring av «closed loop» for automatisk fargestilling, forteller klubbleder Engen. – Den fungerer ikke helt optimalt ennå, men vil gjøre arbeidet mye enklere når den er ferdig kalibrert og innkjørt. Den relativt lave bemanningen forutsetter egentlig at den virker. På pressa er det 3 personer på hvert skift, og trykkeriet produserer bare ettermiddag, kveld og natt. Når alt går som det skal er nattskiftet ferdig kl. 02.30.

På pakkeriet er alle maskiner, bortsett fra en enhet for innstifting av forhåndsproduserte legg, kjøpt fra Dagblad-Trykk da det ble lagt ned. – Pakkeriet har nok vært det som har bydd på flest utfordringer, sier Engen, særlig plastpakking av avispakker på en og to eksemplarer fører til mange stopp. Men også pakkeriet har fungert bedre og bedre. Vi har bare måttet bruke Lillestrøm som back-up én gang tidligere.

Lav bemanning

Det er totalt 12 årsverk i pakkeri og trykkeri. 6 på pakkeriet og like mange på trykkeriet. I tillegg kommer to stilinger med redusert stillingsbrøk på plategatene. Når man fordeler folka på to skift er det ikke mange til overs. Da TgM besøkte bedriften før igangkjøring stilte vi spørsmål om hvordan de skulle klare ferie og fravær med så stram bemanning. – Vi klarte oss gjennom sommeren ved bruk av bare én vikar, kan klubblederen fortelle, vi var så heldige å få tak i en trykker som ble ledig da Arbeidets Retts trykkeri på Røros ble nedlagt. Han hjelper oss innimellom ellers også når vi trenger en ekstra hånd.

Lav makulatur og lys framtid

Trykkerisjef Einar Fodnes er også veldig fornøyd med det nye anlegget. Han kan fortelle at gjennomsnittlig startmakulatur er på rett i overkant av 500 x og at kvaliteten gjennomgående er utmerket.

– Jeg tror både de ansatte, ledelsen og konsernet er meget fornøyd med denne investeringen, sier han.

Klubbleder Øystein Engen sier det er avsatt plass til et trykktårn og en fals til. – A-mediakonsernet er jo i stadig endring, og vi har plass til å ekspandere, sier han.

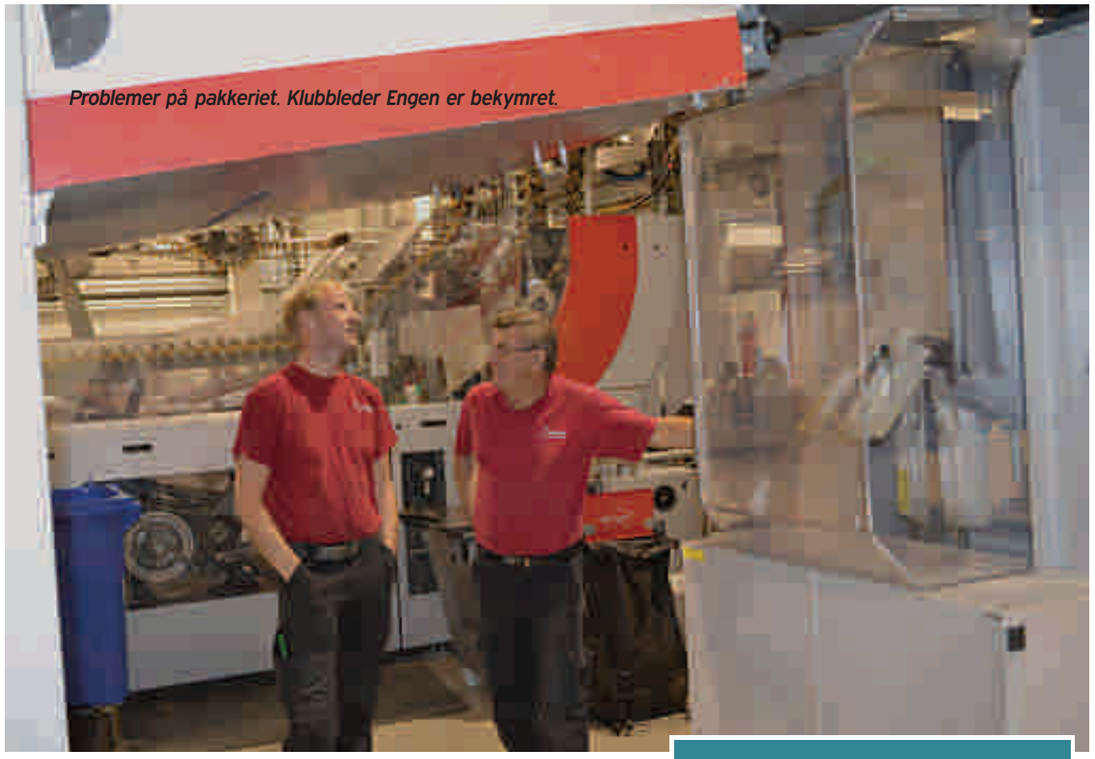

Problemer på pakkeriet. Klubbleder Engen er bekymret.

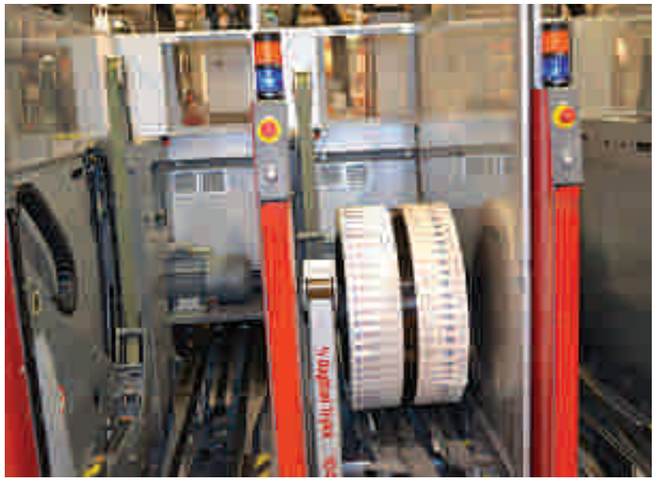

Opprulling på gammelt utstyr fra Dagblad-Trykk.

amedia

Nr 1 trykk innlandet produserer:
4 aviser som kommer ut 6 dager i uka.
1 avis som kommer ut 5 dager i uka.
2 aviser som kommer ut 3 dager i uka.
9 aviser som kommer ut 1 dag i uka.

Maskiner:
Pakkeri:
Ferag med trommel og opprulling for innstikk,mulighet for innstifting av legg og inline adressering.

Presse:
Man Roland Uniset, enkel bred, dobbelt rund.
Kapasitet:
64 sider 4+4, 38 000 cut-off pr. time

Merkeutdeling 2013

45 års – jubilanter: Arve Blanvandsbråten, Svein Olaf Eikrem, Knut Eilertsen, Aage Jakobsen, Oddbjørg Rigmor Lange, Per Roger Larsen, Roger Schei, Tor-Egil Solberg, Janko Stjelja og Ketil Wardenær.

Merkeutdeling i oktober

Da avdeling 850 alltid gjør sitt beste for å oppfylle Fellesforbundets ønsker, hadde vi årets andre merkeutdeling etter vårt Halvårsmøte i oktober.
Fra og med årsmøte i 2014 får jubilantene sine utmerkelser til riktig tid, og i tråd med forbundets vedtekter.

Foto: Erlend Angelo, Magasinet for fagorganiserte

Til årets tilstelning hadde avdelingen vært heldige å få Kristin Mulleng Sezer til å stå for utdelingen. Den første kvinnen som har hatt denne jobben og et tegn på at likestillingen når inn i Fellesforbundets avdelinger. Som taler for jubilantene stilte Anders Skattkjær, nestleder i Fellesforbundet.

Anders tok utgangspunkt i historien i sin tale, og pekte på at det er 100 år siden typografene fikk sin første landsomfattende tariffavtale. Før dette eksisterte det opptil 40 ulike avtaler i byer og distrikter omkring i landet.

Kravene til forhandlingene i 1913 var ikke ubetydelig, og inneholdt krav om 8 timers arbeidsdag og vesentlig heving av akkordtariffen for stykksetterne.

Etter en meklingsrunde, og betydelig press fra regjeringa fikk typografene et løfte om 48 timers uke fra 1919, mens den i 1913 ble satt ned til 51 timer. Skattkjær pekte videre på utfordringene som står i kø, med ny regjering og ikke minst utviklingen i arbeidsmarked og kapitalismen i Europa.

40 års - jubilanter: Tore Asphjell, Rune Bjerkaas, Lisbeth Larsen Blikset, Steinar Christiansen, Rolf Harry Dybvik , Tore Willy Helgesen, Svein Walther Hiis, Arve Jakobsen, Ketil Kvarme, Geir Dagfin Larsen, Steinar Myrvold, Håkon Steinar Nilsen, Per Oddvar Nilsen, Hans Nordli, Roy Werner Olsen, Knut-Arild Råme, Trond Schei, Tom Skullerud, Kai Arild Sørlie og Trond Tilleskjær.

25 års - jubilanter: Kaare Hardy Andreassen, Jan Åge Bjørseth, Roar Ekeli, Paul Torstein Frank , Torgunn Amalie Johansen, Pål Eugen Lorentzen, Frode Sviggum, Baard Kjetil Thorsen, Benedicte Mahle Thygesen og Dagfinn Trondsen.

Halvårsmøtet tilbake i Folkets Hus

I år var halvårsmøtet tilbake i større og formelle rammer enn det har vært de seneste årene. Og med påfølgende stas og hygge.

Tekst: Adolf Larsen
Foto: Erlend Angelo,
Magasinet for fagorganiserte

Som ett av sparetiltakene i Ogf ble halvårsmøtet for noen år siden flyttet til våre egne lokaler i Sagveien. Grunnen til at vi i år var tilbake i Folkets Hus er våre kjære jubilanter.

Forbundets ledelse hadde påpekt av vår praksis; at merker har blitt delt ut året etter at medlemmet har rundet år i forbundet, var i strid med vedtektene. Derfor fikk de som oppnår 25, 40 og 45 års medlemskap sine utmerkelser på årets halvårsmøte.

Fra årsmøtet i 2014 er vi i takt med vedtekter, og alle er glade!

Før vi kom dit, ble det gjennomført et ordinært møte, med 70 medlemmer til stede.

Det var en kort minnestund for de av våre medlemmer som er gått bort siden årsmøtet. Det ble referert muntlig beretning fra samme periode.

Tradisjonen tro hadde styret fremmet noen forslag til vedtak:

- Halvårsmøtet bevilger 12 500 kroner til Norway Cup 2014. 7 500 kroner overføres til de ansvarlige for lagene fra Palestina. 5 000 kroner settes av til sosiale tiltak for deltakerne.
- Halvårsmøtet bevilger 5 000 kroner til fire støtteannonser i Norsk Folkehjelps medlemsblad Appell.
- Per Syversen har gått ut av styret i avdelingen på grunn av ny stilling og flytting.
  Forslag: Kai Foss, Aftenposten grafiske klubb konstitueres som nytt varamedlem av styret fram til årsmøte i 2014.
- Ogf sender ut oppfordring til klubbene om en juleinnsamling til de arbeidsledige i 2013. Utbetalingene til de ledige skal følge samme retningslinjer som tidligere år.

Alle forslagene ble enstemmig vedtatt.

Halvårsmøtet valgte også valgkomite foran årsmøtet, bestående av:
1. Tone Granberg Løvlien, Dagbladet leder, Carsten Østby Håkonsen, 07 Oslo, Pål Hafsengen, Schibsted Trykk. Med Tomas Grøndal og Rita Bergerskogen som varamedlemmer.

Årsmøte 2014 vil bli avholdt på samme sted torsdag 20. mars.

Bransjekonferanse for avis på Sørmarka

Et av spørsmålene som Helene Holm sitter igjen med etter sin første bransjekonferanse for avissektoren er: Hva vil du gå i «krigen» for?

Tekst: Helene Holm,
leder i Fellesforbundet avdeling 854,
Sørvestlandet Grafiske Fagforening

Allerede på bussturen ut til Sørmarka var det livlig diskusjon og erfaringsdeling mellom de ulike avisene i Norges land. Mange deltakere hadde forberedt innlegg og hadde erfaringer., selv hadde jeg som fersk deltaker på bransjekonferanse lave forventninger og få spørsmål.

Likevel fikk jeg godt utbytte av konferansen. Knut Øygard åpnet konferansen med en presentasjonsrunde, noe jeg har etterlyst på flere konferanser tidligere da det rett og slett ikke er alle som kjenner hverandre, og innimellom kommer det ferske ansikt som trenger en presentasjon.

Deretter fikk Clas Delp, forbundssekretær i Fellesforbundet ordet. Han ga oss et lite overblikk over hvordan det ser ut i verden i dag, og litt om situasjonen i Norge. Delp forklarte videre at avisoverenskomsten ligger høyt på lønnstatistikken innenfor industrifag. Minstelønnssatsene har økt jevnt og trutt, men lite i forhold til de lokale tilleggene de forskjellige klubbene har forhandlet frem.

Videre snakket Delp litt om NHOs ambisjoner. De har uttrykt ønske om økning i individuell lønnsfastsettelse og bruk av engangsbeløp I kontrast til forbundets oppmerksomhet på lavlønn, og sentrale tillegg, ønsker arbeidsgiverne at mest mulig av lønnsdannelsen skjer på den enkelte bedrift.

Til slutt stilte Clas Delp spørsmålet om tiden nå er inne for en ny runde med pensjonsforhandlinger.

Blant venner?

For første gang i historien var en representant fra Norsk Journalistlag til stede på en bransjekonferanse i avis. Stein Larsen, forhandlingsleder hos journalistene, var innleder nummer to på konferansen som samlet omkring 25 deltakere fra Fellesforbundets bedrifter innen avis, avistrykkerier og pakkerier.

NJ velger bevisst å stå utenfor de store organisasjonene. I presentasjonen sa Larsen at som fagorganisasjon for

Helene Holm.

yrkesutøvere som skal overvåke, kritisere og informere om alle samfunnets maktinstitusjoner, må NJ av hensyn til medienes og den enkelte journalists troverdighet stå utenfor hovedsammenslutninger.

NJ har de tre siste årene hatt som strategi å kreve høye sentrale tillegg, men nå mener de allerede de kan se at Mediebedriftenes Landsforening (MBL) har startet en motoffensiv. NJ har dokumentert lønnsetterslep de siste ti årene og har dårlige erfaringer med oppgjør der man har lave sentrale tillegg for senere å ha forhandlinger lokalt. Larsen snakket videre om tendensene i bransjen: økt digitalisering, kampen om annonsekronene, økt arbeidspress og mer arbeid på ubekvem arbeidstid. En skal være tilgjengelig døgnet rundt og helst uten å få betalt for det. Han kommenterte også at det kan se ut som om det foregår en viss utskifting av eldre arbeidstakere.

Larsen ser også problemene med konsernmakten som utøves i dagens aviser. Det er to-tre store konsern som styrer størstedelen av avisene i Norge, og det er et evig jag etter å stadig tjene mer penger på avisene.

Avslutningsvis snakket også Stein Larsen om pensjon. Her åpner NJ på et godt samarbeid med Fellesforbundet, og om mulig et felles pensjonskrav.

Erfaringer fra Sverige

Etter Larsens presentasjon fikk vi en påminnelse om hvor godt vi faktisk har hatt det, og til dels fortsatt har det, i Norge. Da fikk Madelene Engman ordet. Hun er ombudsmann for avisområdet innen det svenske forbundet, GS-Facket, i Sverige. Der hadde de til og med problemer med å få avtalt forhandlingstid med de involverte partene. Avtalen de har nå er opprinnelig fra 1991, men avisene har stort sett basert seg på lokale avtaler. Ved et stort oppkjøp av aviser ble alle avtaler sagt opp, og arbeidernes rettigheter ble satt flere tiår tilbake i tid. De har hatt flere år med ettårige avtaler på godt og vondt. Ved siste oppgjør fikk de gjennom en treårig avtale. Det forhandles om lønn årlig.

Første dags konferanse ble avsluttet med noen erfaringer og tanker fra Bjørn Moen, Anne Rønningsbakk og Ranveig Egenes med påfølgende spørsmål og diskusjon.

Senere på kvelden var det middag og sosial samling.

Dag nummer to fikk ikke jeg med meg mye av da jeg måtte videre til LO-skolen i samme bygg. Men Tellef Hansen fra Defacto holdt deltakerne i ånde med et friere og mer deltakende innlegg enn foregående talere. Han fokuserte mer på bevissthet rundt hvem vi er og at vi også må bevisstgjøre våre medarbeidere og styrke de tillitsvalgte ytterligere.

Tellef Hansens siste setning før jeg tok farvel var at vi måtte satse mer på utdanning og skolering av de yngre medlemmene, og det var jo nettopp det jeg måtte prioritere foran resten av konferansen.

Det jeg sitter igjen med etter konferansen er spørsmålet Øygard stilte ganske tidlig: «Er det noe dere vil gå i krigen for?». Nå husker jeg ikke nøyaktig hvilken problemstilling han stilte spørsmålet til, men det står og lyser i mitt hode dag og natt. Vi må alle gå i oss selv og finn ut hva vi skal slåss for. Hva er det viktigste? Hva er vi villige til å streike for? Har vi det så godt på jobb at vi ikke lenger har slike krav? Og hvis man finner det man vil kjempe for, hva skal til for å motivere kollegaer?

Jeg tror vi alle må gå litt i oss selv og stille oss spørsmålet: **Hva vil jeg gå i streik for?**

Støtteordning for deg som vil lære mer...

Les mer om de ulike ordningene

For medlemmene i de grafiske områdene i Fellesforbundet har vi flere ordninger som kan bidra med økonomi til kompetanseheving og etter- og videreutdanning. I det følgende skal vi forsøke å gi litt veiledning til de forskjellige ordningene.

Vi har fire ulike ordninger. Grafisk Stipendordning som gjelder for alle medlemmer som er yrkesaktive innen de grafiske områdene. Grafisk Utdanningsfond (GU) og Utdanningsfondet for Grafisk Emballasje (UGE) som er tariffbestemmelser; og. LOs utdanningsfond som blant annet gjelder for de medlemmene som arbeider på grafiske overenskomster.

Grafisk stipendordning (se egen ramme) er en medlemsfordel for de som arbeider på de grafiske områdene. Stipender etter punkt A blir prioritert. Stipendordningen og regelverket forvaltes av tariff/bransjeråd avis og sivil i fellesskap.

Grafisk Utdanningsfond (GU) er en ordning som er tariffestet gjennom overenskomstene for Aviser og avistrykkerier, Pakkerioverenskomsten, Trykkerier og grafiske bedrifter og Bokbindere.

Beslutningene i GU tas av et styre hvor Norsk Industri og Mediebedriftenes Landsforening (MBL) har et medlem hver og Fellesforbundet har to styremedlemmer.

Alle som arbeider i bedrift omfattet av avis-, pakkeri, trykk- og bokbinderoverenskomstene skal være omfattet av Grafisk Utdanningsfond (GU). Ettersom GU er en tariffestet ordning omfatter den både medlemmer og ikke-medlemmer. GUs viktigste virkemiddel er den såkalte kursrefusjonen – dvs en lavere kurspris for GU-medlemmer enn andre. Kursrefusjon gis på IGM og andre faste tilbydere av kurs. Det er også mulig å søke i GU om å få kurs fra andre kursleverandører godkjent som refusjonsberettiget. Men husk på at dette må gjøres i god tid før kurset starter.

Medlemmer som arbeider i bedrift omfattet av kartonasjeoverenskomsten skal være omfattet av Utdanningsfondet for grafisk emballasje (UGE). Dette fondet støtter også kompetansehevende tiltak, men det har ikke slike faste ordninger som GU.

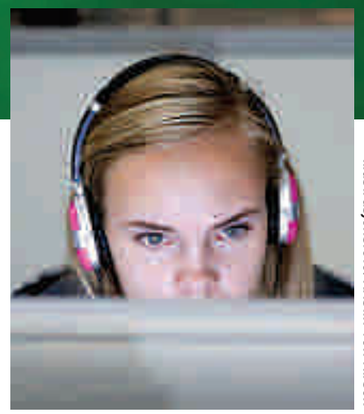

Illustrasjonsfoto: Kristin von Hirsch

Felles for GU og UGE er at de i det daglige håndteres av et sekretariat og for Fellesforbundet er det Niels Killi som er sekretariatsmeldem i begge fondene.

Alle disse tre ordningene har som formål å omsette penger til konkrete kompetansetiltak og vi som er satt til å forvalte dem kan bistå med å utforme søknader dersom det er behov for det.

I tillegg til våre grafiske ordninger finnes LOs utdanningsfond der veldig mange av våre medlemmer har rettigheter. For LOs utdanningsfond henvises til LOs hjemmeside.

Grafisk Stipendordning

Medlemmer av Fellesforbundet som er yrkesaktive innen de grafiske områdene kan søke støtte fra Grafisk Stipendordning. Det er et krav om å ha innbetalt ordinær kontingent i 52 uker.

De viktigste ordningene her er: **A:** Yrkesrettet kurs, stipend til kompetanseheving. 1. Messebesøk og 2 kortere faglige konferanser. Stipendordningen gjelder for yrkesaktive medlemmer og arbeidssøkende medlemmer, herunder medlemmer under yrkesmessig omskolering eller rehabilitering. Stipend søkes og behandles fortløpende gjennom året. Viktig å huske er at det skal søkes om stipend før opplæringstiltaket tar til eller senest før det er avsluttet.

I tillegg har stipendordningen to andre ordninger der det er søknadsfrist en gang hvert år. Den ene ordningen er punkt **B:** Særskilte kompetanseaktiviteter - Klubber, avdelinger og bransjeklubber kan søke om støtte til å gjennomføre lokale, regionale eller nasjonale kompetansetiltak. Dette kan være for eksempel faglige konferanser og motivasjonstiltak for fagopplæring og etter- og videreutdanning, utviklingen i fagene, kompetansekrav, og profilering av de grafiske fagene. Den tredje er **C**: Særskilt stipend. Det kan søkes om særskilte stipend ut over pkt. A, til studieturer. Tildelinger etter punktene B og C gjøres etter en etter en vurdering.

Husk at her er det utdeling en gang i året med søknadsfrist 1. februar.

Informasjon om alle disse ordingene er samlet på ett sted på forbundets hjemmeside: fellesforbundet.no/Grafisk/ og deretter finn frem til menyen Fagopplæring og kompetanseutvikling.

Det er også litt økonomisk støtte og hente i avdelingen. I Ogfs vedtekter heter det; *Avdelingen kan yte stipend til etterutdanning: Dette kommer eventuelt i tillegg til stipend fra Grafisk stipendordning, og etter de samme regler. Etter søknad utbetales stipendet, som i 2013 er på maksimalt 5 000 kroner.*

Mer om tidskriftet fra side 13

Utgiverne av disse skriftene finner du på: www.pressehistorisk.no

Ta gjerne kontakt med sekretariatet, som holder til i Mediebedriftenes Landsforening (MBL) Kongensgate 14, 0153 Oslo.

Foreningens sekretær er Elisabeth Vislie, seniorrådgiver i MBL: ev@mediebdriftene.no

Det er mulig for foreninger (klubber) og privatpersoner å abonnere på disse skriftene.

Husk at elske mens du tør det. Husk at leve mens du gjør det.

Piet Hein

KONTAKT OSS:

Fellesforbundet avd. 850.
Oslo grafiske fagforening. Sagveien 24, 0459 Oslo. Telefon 22 80 98 70.
Mail: avd850@fellesforbundet.org - www.fellesforbundet.no/avd.850

LEDER:

Terje Fjellum.
Mobil: 916 74 227
terje.fjellum@fellesforbundet.org

NESTLEDER:

Adolf Larsen.
Mobil: 975 27 464
adolf.larsen@fellesforbundet.org

?

ORGANISASJONS-MEDARBEIDER

Hvem kommer inn her?

SEKRETÆR:

Ingunn Berger.
Telefon 22 80 98 70
avd850@fellesforbundet.org

Høyere utdanning eller svennebrev?

Mange som vil jobbe med design og grafisk produksjon tar ikke fagbrev. Mange som har bachelor eller annen høyere utdanning innen grafisk design begynner som mediegrafikerlærlinger. Stemmer utdanning og behovene til arbeidslivet overens?

Av: Kjetil Larsen

Flertallet av elevene som går ut fra Medier og kommunikasjon på videregående begynner ikke i lære som mediegrafiker. De fleste velger ikke noen grafisk relatert retning i det hele tatt i sin videre utdanning eller jobb. Mange som ser for seg en framtid innen design og grafisk produksjon starter på studier som leder fram til en bachelor eller master enten i Norge eller i utlandet, på privat eller offentlig lærested. Noen av disse begynner i mediegrafikerlære etter endt høyere utdanning. En del begynner på høyere utdanning innen design etter at de har tatt svennebrevet.

Betyr dette at hverken svennebrev som mediegrafiker eller designutdannig fra universitet eller høyskole gir den kompetansen arbeidslivet etterspør? TgM har spurt noen av aktørene i bransjen om deres tanker rundt spørsmålet.

Arbeidslivets behov

Synnøve Ullern har hatt ansvaret for mange lærlinger i 07 Media. – Det er absolutt mange som etter endt læretid er dyktige mediegrafikere som bransjen har behov for! Mange av dem er faktisk en ressurs fra den dagen de starter i lære, sier hun. – Men lærlingeordningen er altfor lite kjent ute i skolene, føler jeg. Det er også stor variasjon skolene imellom; hva de lærer, og hva de legger vekt på. Mange kan litt om veldig mye, men er dårlig på spesialisering. Faget vårt forandrer seg hele tiden, så det som er behovet i dag trenger ikke å være det som er behovet om et halvt år. Dette er en stor utfordring både for oss i mediebedriftene og skolene. Vi i 07 Media har vært så heldig og ha hatt mange veldig dyktige lærlinger opp gjennom årene. Noen har valgt å studere videre etter endt lære for å spesialisere seg mer, for eksempel på Westerdals, Høgskolen i Oslo, Campus Kristiania eller studier i utlandet, mens andre har fått seg jobb som designere/mediegrafikere i andre bedrifter. Da har de vært i konkurranse med folk som har utdannelse fra Westerdals, Høgskolen i Oslo, Campus Kristiania eller utlandet.

Synnøve Ullern avslutter med et hjertesukk, – Det er også for få læreplasser til de som faktisk ønsker å gå i lære…

Ønsker fordypning

Anne Cappelen Grandt hos Opplæringssenteret for visuell kommunikasjon jobber med mediegrafikerlærlinger. Opplæringssenteret er godkjent opplæringskontor i faget og har cirka 90 prosent av kontraktene i Oslo og Akershus. Hun ser at det er en del lærlinger som tar videreutdanning etter å ha tatt svennebrev. – Lærlinger i mediegrafikerfaget har gode muligheter for å få jobb etter endt læretid. Vi registrerer at de som ønsker dette i stor grad får jobb. Noen blir enda mer interessert i faget, og ønsker å utdanne seg videre. Ved for eksempel å ta Westerdals, vil de kunne utvikle kreativiteten ytterligere og få utvidet arbeidsområdet sitt. Enkelte tar etterutdanning – for eksempel mesterbrev eller prosjektledelse eller tar tillegg på fagskole, sier hun. – De nyutdannede har godt grunnlag for å stå i jobb, men i alle bransjer – ikke bare i grafisk – tar folk etterutdanning for å øke egen kompetanse.

Teori og praksis

Anne Cappelen Grandt mener at verdien av «learning by doing» er stor. – En Bachelor i mediedesign starter på scratch – det kreves ingen forkunnskaper i mediefag for å komme inn. Det kan derfor bli litt lite utfordrende for dem som allerede har gått Medier og kommunikasjon (MK) å ta det løpet. De som tar en Bachelor etter å ha gått studiespesialiserende oppnår et faglig kompetansenivå som på det teoretiske planet ligger litt over Medier og kommunikasjon. Men skole kan sjelden erstatte arbeidserfaring i bedrift! Det blir ikke så mye tid til fordypning og perfeksjonering på teknikk og praktisk arbeid. Disse studentene kan derfor mangle fart og produksjonserfaring som de får gjennom et svennebrev. Hun mener også at det stilles høye krav til nyutdannede

Anne Cappelen Grandt, Opplæringssenteret for visuell kommunikasjon.

når det er så mange som ønsker jobb i bransjen. – Det er ikke til å stikke under en stol at bransjen kan velge å vrake, det er søkere nok å velge blant i tradisjonell grafisk bransje. Dermed havner de uten arbeidserfaring nederst i bunken, og har vanskelig for å få jobb. Noen løper rundt til bedrifter og tilbyr seg gratis i en periode for å få noe praksis. En læreplass gir bedre og mer ordende forhold, og har konkrete kompetansemål. Grandt skulle ønske at det fantes tilbud som bygde videre fra svennebrev og forkunnskaper fra Medier og Kommunikasjon på videregående.

Naturlig med få lærlinger

Anne Cappelen Grandt synes ikke det er så rart at det er en relativ liten prosent av de som går MK på videregående som ender opp med å ta svennebrev som mediegrafiker. – Da MK ble opprettet ble antall skoleplasser økt med 70 prosent i forhold til skoletilbudet på førtrykk tidligere. Begrunnelsen var at fagene er nyttige i mange andre sammenhenger enn bare grafisk bransje, de fleste bransjer har behov for kommunikasjon. Antallet lærlinger i Oslo-Akershus er ikke så mye lavere enn for 15 år siden, men litt lavere er det, sier hun, og fortsetter: – En av årsakene til dette er at

Synnøve Ullern, lærlingansvarlig i 07 Media.

lærlingløpet er blitt litt usynlig og sært på Medier og kommunikasjon. Når det er bare én som går ut i lære fra en klasse krever det ryggrad. De tidligere førtrykks-klassene ble en mykere overgang mellom skole og arbeidsliv, da hensikten var at hele denne klassen skulle ut i lære. Dagens system har ikke noe slikt spesialiserende vg2-tilbud, og det er nok ikke kandidater nok til å opprette det heller. Vi opplever å ha like mange søkere som kommer etter avsluttet vg3, og da spres elevene for alle vinder, og det er ikke så stort sprang å velge å bli lærling. Dessuten trenger de studiekompetansen for å kunne gå videre på Westerdals, høyskole eller lignende. Svennebrevet er dessverre ikke sidestilt med studiekompetanse på disse løpene, men burde absolutt være det, avslutter hun.

Faglighet for fall

I en artikkelserie i høst har avisen **Klassekampen** tatt for seg fagkunnskapen som er under press. Både i innen sykehus, hvor økonomisk tenkning overstyrer det faglige. Og på byggeplassene i Oslo, hvor selvstendige faglige vurderinger erstattes av kontroll og detaljstyring. Debatten ble startet av den danske murer og forfatter, Mattias Tesfaye med boka « Kloge Hænder». I boka tar Tesfaye til orde for en oppvurdering av yrkesutdanningen, og spør retorisk; «Hvorfor får du høy utdannelse på universitetet, og lav utdannelse om du utdanner deg til håndverker?»

Konkurransevridning og sponsing i EU

I vårt forrige nummer hadde vi en artikkel som tok for seg EUs investeringsstøtte i Øst-Europa. Nå har Norsk industri og Fellesforbundet tatt tak i saken.

Av Adolf Larsen

Utgangspunktet for omtalen var en konkret sak som var reist av Erling Weydahl i Grafisk fagforening Midt-Norge. Trondhjems Eskefabrikk har mistet produksjonen av kartonger for Orkla til et trykkeri med store tilskudd fra EU-fond. Saken ble brakt inn til departementet, hvor det ble reist flere spørsmål av både konkret og prinsipiell karakter. Første spørsmål som bransjeorganisasjonene reiste var om støtten til det polske trykkeriet på over 92 millioner Zloty er i tråd med regelverket i EUs regionale utviklingsfond.Et annet spørsmål som er reist overfor departementet er: Er støtte til enkeltbedrifter for å bygge opp kapasitet i en bransje preget av nedgang i volum forenlig med bransjeorganisasjonens arbeid for å bygge ned kapasitet? Bransjen peker også på den direkte følge for konkurransesituasjonen ved at bedrifter med slik støtte kan underby konkurrenter og drive prisdumping.

Til EU med svensk hjelp?

I svarbrevet fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet (FAD) innrømmes det at det er uheldig dersom støtte fra det europeiske regionale utviklingsfondet er med på å vri konkurransen i EU. Det framgår også av svaret at FAD ikke har lyktes i å få konkrete opplysninger om regionale støtteordninger eller konkrete støtteordninger. Departementet anbefaler derfor at Norsk Industri og Fellesforbundet sender en felles klage til konkurransedirektoratet i EU: Dette bekrefter nå bransjesjef i Norsk Industri, Magnus Thorkildsen, at vil bli gjort. Sammen med den svenske bransjeorganisasjone vil de spørre om støtten er gitt i tråd med det eksisterende. Denne saken reiser både prinsipielle spørsmål og angår mange medlemsbedrifter som daglig møter konkurranse fra bedrifter i Øst-Europa. Fellesforbundet på sin side har tatt saken opp i den europeiske grafiske arbeidstakerorganisasjonen, UNI Europa Grafisk. Her har forbundet fått gjennomslag for at spørsmålet om investeringsstøtte skal tas opp som et eget tema i den sosiale dialogen med Intergraf, som er organisasjonen for arbeidsgivere innen bransjen i Europa. For lesere uten eksakt kunnskap om slik dialog, er dette et plan hvor bransjespørsmål kan drøftes mellom partene, uten at det ligger noen forpliktelser for noen. Det er i denne dialogen bransjeprosjektet for nedbygging av kapasiteten for dyptrykk har sitt utspring. En arene som kanskje bør ses på uten illusjoner, men som er bedre enn ingen dialog, og som kanskje kan vise seg nyttig i denne saken.

TgM vil komme tilbake med nyheter, kanskje allerede i første nummer i 2014.

Orklas moral:

Som nok et eksempel på kapitalistenes manglende prinsipper når det gjelder konkurranse, gikk Orklas Sjef, Åge Korsvold ut i dagens Næringsliv med trusler om utflagging av produksjonen av Grandiosa, hvis ikke regjeringa opprettholder tollbarierene på landbruksvarer. Når en går så høyt på banen i spørsmålet om norsk industriproduksjon, ville det være naturlig at en bidro til bevaring av norske arbeidsplasser innen grafisk industri. I stedet har Orkla valgt å plassere store ordre hos et EU-lokalisert trykkeri med betydelig investeringsstøtte. Dette er ekstra ille ettersom Orkla mottar statsstøtte gjennom råvarepriskompensasjonsordningen med tre kroner per Grandiosa-pizza:

Nok en bekreftelse på at det gamle sannhetsordet; «dobbeltmoral er ikke dobbelt så bra som moral» stadig er like treffende.

Kraftig kritikk mot Westerdals

På skolen for de kreative brukes pengene mer kreativt enn andre steder. Vi snakker designermøbler, Absolut Vodkaflasker i fadderuka, betaling av bloggere som reklamerer for skolen og dyre og fancy bygg som ikke engang har kapasitet til å huse studentene, skriver Ida Hestman i et debattinnlegg som stod på trykk i Dagbladet.

Av: Kjetil Larsen

I fjor betalte studentene til sammen 28 millioner i skolepenger til Westerdals, i tillegg fikk skolen 39 millioner i offentlig støtte. Etter å ha gått på Westerdals mener Ida Hestman at dette er et regnestykke som ikke går opp.

Samme eier

– I likhet med NISS, NITH og Bjørknes, eies Westerdals av Anthon B Nilsen Utdanning AS (ABNU), et privat firma som ikke har like strenge krav til hva de bruker penga på som de statlige. Dermed kan Westerdals i teorien fritt bruke det du betaler dem, til hva de vil mens kravene til egenbetaling fra studentene bare øker. Westerdals gjør det meste på sine egne premisser uten at noen rynker på nesa. Og det kan de, fordi de er på toppen av sin egen næringskjede i Norge. Tusenvis av unge mennesker punger gladelig ut for å sikre seg en fot innenfor kreative yrker og for å få nettverk, skriver Hestman i debattinnlegget. Hun fortsetter: – Det du får er nettverket, men ellers går du tre år på skolen for å gjøre noenlunde det samme som de gjør på medier og kommunikasjonslinja på videregående, bare med en mer kommersiell vri. Problemet er at skolen ikke klarer å leve opp til å være en høyskole, derfor skjønner jeg ikke hvorfor den skal behøve å være det, sier hun. Hestman mener skolen er svak på det teoretiske, mangler teknisk utstyr og har for liten plass.

Hvor er det statlige alternativet?

Hestmann mener vi trenger å tilby utdanning i kreative fag på et høyere nivå i Oslo. Da er det synd det «beste» alternativet er styrt av kapitalistiske krefter som misbruker sine ressurser. Hun hveder også at Westerdals er påpasselige med å ta all kredibilitet for de allerede flinke elever som går inn dørene og ut igjen tre år senere med kontakter, noen veiledningstimer, og skolens navn på CV-en. Dette kunne studentene like gjerne gjort et annet sted, helt gratis. Westerdals hadde neppe overlevd dersom det hadde kommet et statlig alternativ. Så hvorfor lager ikke Kunsthøgskolen mer konkurranse ved å opprette liknende linjer, spør hun.

Svarer på kritikken

Rektor Tom Kvisle svarer på kritikken fra Hestman i en artikkel i Dagens Næringsliv.

– Det er viktig å få frem at det stilles de samme krav, både faglig og pedagogisk, til offentlige og private høyskoler. Vi har både teori og praksis. Det er ikke dyrt å gå på Westerdals sammenlignet med andre, og vi har 1000 søkere til 170 plasser. Det er et kvalitetsstempel godt nok. Vi har også en meget lav andel som faller fra. Vi har ingen hemmelighold av våre tall og rapporterer disse jevnlig, sier Kvisle som selv fikk 1,5 millioner i lønn ifjor, ifølge årsrapporten.

Ida Hestman er langt fra fornøyd med tingenes tilstand på Westerdals.

Mer fra forhandlingene i 1913

I forrige nummer så vi litt på den stenografiske beretningen fra tarifforhandlingene i 1913 og vi fortsetter å øse av denne kilden også i dette nummeret.

Av: Niels Killi

Arbeidsgiverne ville ha inn i tariffen at arbeiderne en plikt til å arbeide overtid når det ble bestemt av arbeidsgiveren. Dette hadde de tidligere fått inn i blant annet Verkstedoverenskomsten. Til dette svarte Friis for arbeiderne: *Det er noget helt nyt, at arbeiderne utover den ordinære arbeidstid skal tilpligtes at arbeide, og typograferne kan ikke gaa med paa at faa dette ind i tariffen. Vi vil ha lov til at bruke vor fritid. Men gaar vi med paa en saadan bestemmelse, blir vi ufrie arbeidere, kan ingen dispositioner træffe, da vedkommende arbeider pludselig kan bli tilpligtet at arbeide. Det kan være rene velfærdssaker, som arbeiderne derved hindres i at vareta. Dette er en av de §§, som vi absolut ikke kan akceptere.*

Og Bjørge fortsatte: *Det kan ikke paavises, at der har været vist nogen almindelig uvilje mot overarbejde. Regelen er vel, at man har møtt kravet herpaa med velvilje, men tidligere har vi hat anledning til at si: Det passer mig ikke idag, og det vil vi ogsaa ha ret til for eftertiden. Det er umulig at la sig binde slik, nat som dag.*

Senere i debatten om overtiden uttaler Wickstrøm fra arbeiderne: *Ved bestemmelsen faar principalerne baade hals og haand over typograferne. Vi faar faktisk ingen tid, vi selv kan disponere over, er helt overgit vedkommende chefs forgodtbefindende. Jeg kan f. eks. i middagspausen være blit enig med min kone om at gaa bort et sted til aften; men naar jeg er tilbake i trykkeriet, sier chefen: De maa staa iaften. Som forholdene nu er, spørres typograferne om de kan staa. Og da har man adgang til at si fra.*

Til dette svarte Grøndahl fra arbeidsgiverne: *Der ankes over, at typograferne ikke kan disponere sin aften. Vi kunde jo da tilføie, f. eks., at man saavidt mulig skulde si fra om overarbeide før middagspausen.*

Forhandlingene dreide seg naturlig nok om lønn og lønnssatser. Friis la frem arbeidernes prinsipielle standpunkt slik: *Lønnen for assistenter bør ogsaa medtas. Man bør ha lønsbestemmelser for alle i bedriften arbeidende folk.* Grøndahl *la frem arbeidsgivernes prinsipielle standpunkt slik: Vort standpunkt er, at i tariffen bør kun staa lønnen for utlærte arbeidere. Paalæggersker danner forsaavidt en untagelse. Hjelpearbeidere bør holdes utenfor.*

Det ble senere forhandlinger om selve lønssatsene. Om nivået for påleggerskene uttalte arbeidsgiver Nilssen: *Lønnen maa de første aar ikke sættes for høi. Pikerne er da vimset, og det blir en mængde makulatur. Først naar 4-5 aar er gaat, gjør de god nytte for sig. Da er de blit stadige.*

Det var en diskusjon om forholdet mellom minstelønn og den enkeltes lønn. Grøndahl fra arbeidsgiverne fastslo at ingen skulle gå ned i lønn. Ruud fra arbeiderne spurte deretter: *Og hvordan stiller forholdet sig i følgende ekspl. En mand staar nu paa 32 kr. Mindstelønnen blir saa forhøiet fra 28 til 30 kr. Skal denne mand bli staaende på 32 kr., saa vil faktisk hans kaar forringes.* Grøndahl: *Nei, forringet blir de ikke; men jeg skal medgi at manden ikke bør bli staaende paa 32. Et saadant forhold rammes dog ikke av den foreslaaede bestemmelse. Men vi kunde muligens finde en form, saa vi kunde faa dette med.*

Har du vært syk eller i permisjon i 2013?

I Ogf's vedtekter heter det: «Erstatning for tapt feriegodtgjørelse (feriepenger), ytes medlemmer som i opptjeningsåret har vært sykemeldt så lenge at de taper feriegodtgjørelse, og til medlemmer som har hatt lovbestemt fødselspermisjon og lovbestemt permisjon i forbindelse med adopsjon.
Rett til slik erstatning har medlem som har innbetalt 52 ukers kontingent innen utgangen av opptjeningsåret og som har vært i arbeid i opptjeningsåret». Erstatningens størrelse går fram av bevilgningsinstruksen. Og er i 2013 på maksimalt 7 500 kroner.

Søknaden må være hos Ogf senest i løpet av september neste år.

Trykkerstevnet i Kristiansund

Kristiansund var vertsby for det årlige Landstrykkerstevnet i år, for første gang på 24 år. Tre av trykkerne i Kristiansund, med Bjørn Landre i spissen, sto for mesteparten av arrangementet som samlet 40 trykkere.

Tekst: Lars V. Svensson

Etter vellykket reise og innkvartering på Rica Hotel, var trykkerne klare for en busstur til Trykkpunktet Grafiske Museum, hvor vi ble møtt med hornmusikk av musikkorpset Tempo. Etter omvisningen gikk turen til Norges første musikkens hus, Tempohuset, med påfølgende bevertning og sosialt samvær.

Lørdagen startet med åpning av stevnet ved Bjørn Landre, som også ga oss en gjennomgang av Kristiansunds historie som trelastby, klippfiskby og i dag som oljeby med 1500 personer tilknyttet oljesektoren, sentrert rundt olje- og gassvirksomheten på Haltenbanken.

Tema avis sto først på det faglige programmet ved Paul Bjerke fra De Facto. Bjerke belyste papiravisenes utfordringer og muligheter, og kunne fortelle at investeringene i papiravisene går ned og aktørene, som f. eks. Schibsted, trekker ut midler med sikte på salg.

Det er også andre forhold enn internett som er årsak til at opplagstallene går nedover for tabloid- og løssalgsavisene.

Trenden før internett.
Likevel har landsomfattende meningsaviser hatt en liten økning.

Nettstedet Finn.no går godt, men ingen midler går tilbake til avisene. Dette er helt nytt – nyheter alltid har vært subsidiert av annonser.

Knut Øygard fra Fellesforbundet snakket om hva som skjer med avistrykkeriene.

Han pekte på at papiravisas skjebne styrer trykkeriene, og at suksess avhenger av vilje til satsing på blant annet magasiner. Mediekonsernene eier også trykkeriene og inntektene kommer fortsatt fra papiravisene. Øygard kom også inn på at det er økt press på jobben, vilkårene utfordres. Lønnsomhet skjules med nye betalingsmodeller.

Øygard mente at vi må forsvare papiravisas muligheter ved å beholde pressestøtten og en seriøs og utviklende mediepolitikk. Gjerne i samarbeid med MBL.

Trender innen digitaltrykk ble på en flott måte presentert av Terje Eriksen fra Canon, som steppet inn på kort varsel. Eriksen tok for seg workflow innen for sitt felt i trykkerier, copyshops, reklamebyråer og hustrykkerier.

I en undersøkelse sier 72 prosent av trykkeriene at de ikke kan fortsette å gjøre ting på samme måte som før, og 89 prosent av trykkeriene innser at utgiftene stiger raskere en salgsprisene. De fleste fortsetter å fokusere på pris, service, og raskere leveringer tilpasset kundens behov. John Roar Vigen fra Maskegruppen A/S snakket om kopi- og digitalpapir og kunne fortelle at Maskegruppen har grafisk avdeling i Midt-Norge, Østlandet og Vestlandet, og er leverandør og samarbeidspartner for flere store leverandører i grafisk bransje. Prisene for digitalt papir ligger 50 prosent over vanlig papir til offsettrykk.

Da lørdagens program var gjennomført var det tid for festmiddag. Søndagen var satt av til en guidet rundtur med Sundbåten.

Nytt fra byen - og landet

Ikke før var **A-pressens annonsesenter på Kjeller** samlet til et rike, så skal arbeidsplassene flyttes til Tønsberg.

Annonsesenteret skulle samle all produksjon for den sørlige delen av landet for det som den gang var A-pressen, og ble etablert etter betydelig motstand hos våre medlemmer i de lokale avisene.

Det er ikke mange måneder siden den siste avisen var på plass i det som nå heter Amedia Ressurs, og er en del av det nye Amedia-konsernet.

Et konsern, som i tillegg til senteret på Kjeller, har to til, som tilhørte tidligere Edda, og er beliggende i Harstad og Tønsberg.

Konsernet har, etter en tids utredninger bestemt at de to sistnevnte skal beholdes, mens våre medlemmer skal få tilbud om å flytte til Tønsberg.

Medlemmene var til dels kritiske til prosessen om flytting til Kjeller, og mange fant seg annet arbeid.

En flytting til Tønsberg vil for de aller fleste være et illusorisk tilbud, og nok et eksempel på at er det noe sted makta rår, er det i Amedia.

Senteret på Kjeller har vist god økonomi og god produktivitet og et lønnsnivå som ligger flere titals tusen under senteret i Tønsberg.

TgM vil i neste nummer komme med ytterligere stoff om prosessen, og forhåpentlig kommenterer fra både A-media, og deres eiere i LO.

Investering i ny presse Polaris Trykk Trondheim

18. oktober 2013 ble det offisielt bekreftet at Polaris Trykk investerer i ny presse på Heimdal. Pressen er en KBA Cortina, 3 trykktårn 96 sider coldset, et av trykktårnene med tørke som gir mulighet til å trykke 32 sider heatset.

Klubbleder Bjørn Sletvold bekrefter at det har vært en lang prosess for å få alt på plass:
- Denne investeringen kom etter flere år med prosjekter med forskjellige løsninger, når det gjelder pressevalg, stedsvalg og samarbeidspartnere. At vi endte opp med denne løsningen hvor vi står for det alene og at Heimdal ble valgt, ble meget godt mottatt blant de ansatte, bekrefter Slettevold.

Den nye pressa skal erstatte vår gamle KBA presse, slik at det blir en hektisk vinter, vår og sommer med riving av gammel presse i kombinasjon av montering av ny. De ansatte får gjennom ulike styringsgrupper delta aktivt i både kompetanseprogram for de ansatte og tekniske utfordringer som denne investeringen medfører. Hvis alt går etter planen skal coldset-tårnene være klar til produksjon 1.september 2014, og den komplette pressen med heatset og coldset rundt 1.desember 2014.

- Hvis dette blir en vellykket investering, har vi opsjon på et tårn med tørke i tillegg, som vil gi oss mulighet for 64 sider heatset, og 128 sider på vanlig trykk. I Polaris Trykk er gleden stor for denne satsingen på papir i disse digitale tider, avslutter Sletvold.

Gratulerer!

Oslo Grafiske fagforening gratulerer sine jubilanter

50 år:

11.01. Oddvar Foss, Movn. 49, 1482 NITTEDAL
12.01. Jan-Tore Engebretsen, Holmsåsen 53, 1259 OSLO
13.01. Mette Vangstad, Gamleveien 156, 1482 NITTEDAL
21.01. Terje Hosle, Bjerkestrand 20, 1367 SNARØYA
22.01. Jan Cato Ermesjø, Grinav. 6 B, 2008 FJERDINGBY
24.01. Benedicte Mahle Thygesen, Torpstubben 23 D, 1389 HEGGEDAL
26.01. Ingrid Oppen, Glassverkveien 1 B, 1363 HØVIK
29.01.64. Erik Nerell, Olaf Helsets vei 1 B, 0694 OSLO
18.02 Tom Erling Sørlid, Sørumsgata 14, 2004 LILLESTRØM
27.02 Radica Popovic, Høybråtenveien 23 E, 1055 OSLO
20.03 Rune Fladmo, Kroksrud 2223, GALTERUD
25.03 Erling Olav Wiig, Stubberudvegen 4, 2055 NORDKISA
30.03 Britt-Jorunn Eng, Emil Korsmosvei 14, 0678 OSLO

60 år:

05.01 Karin K. Nilsen, Storlinna 38 A, 2760 BRANDBU
08.01 Randi Braathen, Maridalsvn. 362, 0881 OSLO
10.01 Trond Erik Kristiansen, Lachmannsvei 26, 0495 OSLO
17.01 Osvaldo Norambuena Godoy, Blystadringen 8 E, 2014 BLYSTADLIA
06.02 Svein Andersen, Båstadv. 96, 1387 ASKER
06.02 Bjørn Skjong, Pilestredet park 5, 0176 OSLO
24.02 Tom Arne Jansen, Engvegen 4, 1524 MOSS
06.03 Jan Ingebretsen, Theodor Kittelsens V 122, 1415 OPPEGÅRD
09.03 Erik Wikborg, Risalleèn 40, 0776 OSLO
12.03 Geir Dagfin Larsen, Finstadlia 37, 1475 FINSTADJORDET
12.03 Gerd Amundsen, Maria Dehlis V 29 A, 1084 OSLO
20.03 Roy Arne Larsen, Jerpeveien 3, 1488 HAKADAL
19.03 Bente Lundhaug, Nåkkves V 5, 0670 OSLO
24.03 Ghaffar Abid Abdul, 73 Dolobran Road, Spark Brook, B11 1HL Birminham, ENGLAND
28.03 Per Christian Frilseth, Åsheimv. 20, 1476 RASTA

70 år

02.01 Lal Khan, Jerikov 23 A, 1067 OSLO
03.01 Ulf Jahren, Pastor Blaauws V 19 A, 0962 OSLO
12.01 Arild Nilsen, Høybråtenv. 19 A, 1055 OSLO
28.01 Svein Åge Olsen, Skedsmog. 16, 0655 OSLO
01.02 Odd-Werner Mathisen, Sidensvansvegen 9, 2032 MAURA
05.02 Nils-Petter Danielsen, Postboks 82, 3054 KROKSTADELVA
09.02 Unni Larsen, Ulveleina 1, 1407 VINTERBRO
19.02 Trond Hermansen, Vestliv. 12, 1344 HASLUM
28.02 Kjell Torre, Parkveien 3, 1940 BJØRKELANGEN
05.03 Frank Vidar Rylander, Bekkevollv. 14 D, 1087 OSLO
06.03 Knut Kristiansen, Edelgranveien 36, 1356 BEKKESTUA
11.03 Svein Harald Osvær, Rødbergv. 47, 0591 OSLO
14.03 Konrad Kristiansen, Nåkkves V 3, 0670 OSLO
14.03 Svein Mortensen, Granvn. 10 B, 1178 OSLO
19.03 Jan Erik Andersen, Granv. 28 F, 1394 NESBRU
27.03 Torger Gulbrand Kopperud, Ausen 2016 FROGNER
29.03 Per Øivind Andersen, Helgesens Gate 82 F, 0563 OSLO

75 år:

23.01 Dagfinn Trondsen, Sponstuv. 18 E, 1263 OSLO
24.01 Reidar Glomnes, Calle L.v.Beethoven 12, B/1, 1-4A, Fin Albir, E-03581 Alfaz Del Pi, Alicante, SPANIA
05.02 Mohammad Hafiz, Nedre Prinsdals vei 89, 1263 OSLO
09.02 Per-Kristian Dahlstrøm, Thorleifs Alle 17, 0489 OSLO
11.02 Jon Henrik Henriksen, Østenga 32, 1349 RYKKINN
24.02 Per Edgar Henie, Traverv. 27, 0588 OSLO
11.03 Else Marie Kulbliknes, Huldreveien 1, 1388 BORGEN
13.03 Laila Othilie Pedersen, Marcus Thranes V 26 C, 1470 LØRENSKOG
17.03 Gunter Albert Vogelsang, Postb. 155 Nydalen, 0409 OSLO
24.03 Arne Gundersen, Skuronnv. 14, 0681 OSLO

80 år:

18.01 Karsten Ragnar Dammen, Orholtet 8, 1453 BJØRNEMYR
19.01 Gunnar Marinius Johnsen, Tante Ulrikkes vei 46 B, 0984 OSLO
07.02 Bjørg Andersen, Rødbergvn. 65, 0591 OSLO
14.02 Holger Villy Nielsen, Havrevn. 55, 0680 OSLO
01.03 Thore Edgar Rekdahl, Røsslyngv. 14, 1412 SOFIEMYR
03.03 Sabir Hussain, Åsgårdveien 568, 1850 MYSEN
16.03 Armann Stokke, Statsråd Ihlundsvei 115 F, 2010 STRØMMEN
18.03 Rolf Nyberg, c/o Nannstad pleie- og omsorgssenter, Mikkel Revs veg 2, 2030 NANNESTAD
27.03 Albin Ivar Sandkvist, Ulsrudfaret 8, 0687 OSLO

85 år:

14.01 John Eugen Mikkelsen, Margarethas vei 45, 1473 LØRENSKOG
24.01 Irene Kristiansen, Eftasåsen 18, 0687 OSLO
23.02 Kjell Rolf Hoff, Fredheimlia 46, 1362 HOSLE
24.02 Hallstein Olav Ranum, Anna Rogstads V 20, 0592 OSLO
12.03 Finn Thorbjørn Akselsen, Haneborgv. 66 B, 1472 FJELLHAMAR
24.03 Åse Kirsten Eriksen, Enerhaugg. 3, 0651 OSLO

90 år:

15.02. Andreas Martin Lindal, Haldenv. 127, 3515 HØNEFOSS
19.02. Harriet Irene Abrahamsson, Nedre Prinsdals Vei 61 M, 1263 OSLO

95 år:

03.01. Magna Alie Larsen, Grefsenv. 41, 0485 OSLO
17.01. Sigrid Eugeni Kristiansen, Kurveien 15, 0495 OSLO

100

26.03. Hans Egil Lørendal, Treskevn. 3

Tgm ønsker alle en riktig god jul og godt nytt år

Oslo grafiske fagforenings pensjonistforening

MØTEDAGER 2014

Onsdager, kl. 12.00 - 14.00
i OPPSAL SAMFUNNSHUS, Vetlandsveien 99 - 101

Gjenstående møte i 2013 blir 18. desember som også blir vårt julemøte.

15. januar
19. februar (årsmøte)
19. mars
23. april
21. mai
17. september
15. oktober
19. november
17. desember (julemøte)

Her kan du treffe gamle kjente/kolleger og bli kjent med nye. Vi tar opp aktuelle saker og har f.eks sang/musikk, kåserier, lotteri og andre aktiviteter. Det arrangeres også dags- og lengre turer.

Alle er velkommen!

Styret i OGF's pensjonistforening

Returadresse: Oslo grafiske fagforening. Sagveien 24, 0459 Oslo. ISSN 0809-758

B

DISTRIBUERT AV POSTEN NORGE

posten

MOTTAKER F.F. PORTO BETALT

Juletrefest med Oslo grafiske fagforening

Søndag 5. januar 2014 kl. 16.00 –18.00 i Folkets hus.
Gang og leker rundt juletreet, under ledelse av nissene til Oppsal Janitsjar.
Servering til barn. Julenissen kommer med poser, salgsdisk til de voksne.

Billetter kr. 50,– for barn (kr. 10,– for voksne) blir å få kjøpt i Ogf`s lokaler i Sagveien 24 fra mandag 9. desember.

På grunn av bestilling av poser må billettsalget avsluttes fredag 27. desember. Vi oppfordrer klubber til å ta opp felles bestilling.
Det kan også bestilles billetter ved å sende inn på bankgiro.
Kontonummer: 9001 06 06151. Senest fredag 27. desember.
Merk tydelig antall barn/voksne billetter samt navn og adresse.

Fellesforbundet
Avdeling 850
Oslo grafiske fagforening